

Iskra

7

Prišli so zaradi našega telefona

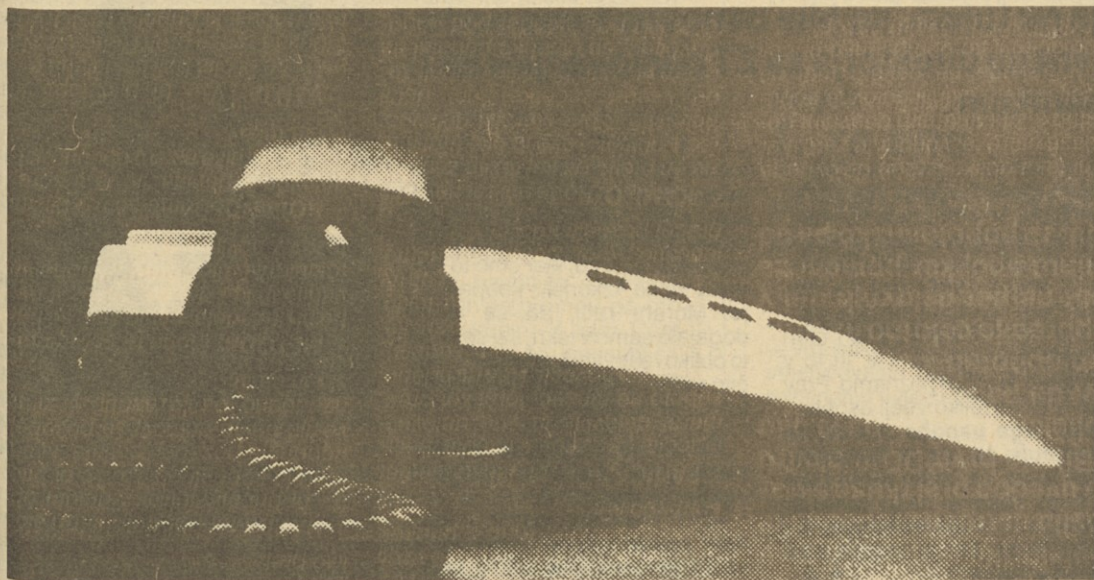
London, Düsseldorf, München, Ljubljana in Kranj ter Pariz so mesta, ki jih je med evropsko turnejo obiskala skupina 28 oblikovalcev iz najbolj uglednih japonskih firm. Gre za tradicionalno turnejo, ko japonsko Ministrstvo za mednarodno trgovino in industrijo (MITI) in oblikovalski center iz Tokija (Japan Machinery Design Center) pošljeta vsako leto mlade oblikovalce na izobraževalno turnejo po Evropi. Poleg najbolj znamenitih evropskih design centrov ter enega ali dveh vidnejših sejmov, obiščejo vedno še po enega vodilnih evropskih oblikovalcev. Japonski organizatorji turnee so se tokrat odločili za Davorina Savnika, slovenskega oblikovalca, ki je za znani Iskrin telefon prejel številna najvišja svetovna oblikovalska priznanja, med njimi tudi japonsko, tako imenovani G mark.

Japonski oblikovalci so si med obiskom v Sloveniji ogledali prvi dan Postojno in Postojnsko jamo ter Bled in okolico, sešli pa so se tudi na neformalen razgovor s slovenskimi oblikovalci. Ponedeljek, 15. januarja so namenili spoznavanju dela Davorina Savnika in Iskri. V PPC v Ljubljani je magister Savnik najprej predstavil gostom svoje in slovenske dosežke na področju designa, po predavanju pa jih je sprejel predsednik PO SOZD Iskra Franc Šifkovič. Iz Ljubljane so gostje nato odpotovali v kranjsko Telematiko, kjer so si med drugim ogledali proizvodnjo in razstavo telefonskih aparatov.

Ponedeljkovo popoldne so izkoristili za ogled Ljubljane, torej za tisti osnovni vtis, ki ga želi dobiti o nekem mestu vsak popotnik, še posebej pa oblikovalec.

Sekretariat BIO, Kompas in Iskra, ki so skrbeli za čim boljše počutje gostov, so obisk izkoristili tudi za predstavitev slovenske kulturne preteklosti in sedanjosti.

Lado Drobež

Pogovor
z Milošem Resnikom

Iskra Commerce

Naša zunanjetrgovinska mreža je postala preveč uvozna smerjena

Iskrin izvoz in uvoz v minulem letu, porabnikom na kožo zapisana devizna zakonodaja, naši zunanje-trgovinski načrti za letos ob vsej problematiki, ki se vleče že od lani, kot tudi že januarski rezultati trženja na tujem, so bile osnovne teme pogovora s pomočnikom glavnega direktorja za ZT poslovanje v Iskri Commerce Milošem Resnikom.

Le redkokdo me v dneh pred novim letom v devetem nadstropju Iskrine poslovne stavbe v Ljubljani, torej tam, kjer so prostori Tržnega področja razviti zahod v Iskri Commerce ni pozabil opozoriti — glej, da boš v »Iskri« pisal o tem, da smo dosegli in presegli izvozni načrt... Po nekaj »sušnih« letih je bilo to zadovoljstvo več kot obliž na rano že kar precej omajane izvozne samozavesti, še zlasti zato, ker je Iskra — proizvodnji in trženju — uspel ta met v času, ko okolje izvoznikom ni preveč naklonjeno. Uspeh, in to celo na najbolj zahtevno svetovno tržno področje.

Po tem uvodu, ki sem ga bil dolžan mnogim v omenjenem devetem nadstropju, gotovo pa tudi tistim v tovarnah, vas prosim za celovito oceno Iskrinega trženja v tujini v letu 1987.

»Ugotavljamo, da celotnega izvoznega plana le nismo povsem uresničili, ne glede na to pa smo z doseženimi rezultati kar zadovoljni, zlasti zaradi izvoza na

razviti zahod in nekonvertibilno tržišče, pa tudi zaradi določenih premikov, na primerjavi z letom poprej. Izvoz na konvertibilno področje smo prekoračili v primerjavi z letom 1986, lani za 9%, predvsem na račun za 16% večjega izvoza na razviti zahod, plan pa smo presegli za 4%. In to v razmerah, ki jih vsi poznamo. Prav zato je to še toliko večji uspeh.«

Mar tega uspeha morda ne zmanjšuje to, da je kooperacijski izvoz, če lahko temu tako rečemo, reševal našo zunanjo trgovino in je bil redni konvertibilni izvoz, kot je znano, pod letnim planom?

»Tista beseda, reševal, ni najbolj posrečena, res pa je, da se je kooperacijski izvoz v primerjavi z letom 1986 in tudi planom za lani povečeval dosti uspešneje kot redni konvertibilni izvoz. Izvozni načrt na področju kooperacij smo lani presegli kar za četrtno, redni konvertibilni izvoz pa je bil za skoraj četrtno pod planom.«

In kje so vzroki za to?

»V celotnem planskem obdobju smo imeli izredne motnje pri plačevanju naših obveznosti v tujino, motnje, na katere sami nis-

mo mogli vplivati. Maneverskega prostora nismo imeli in v želji, da Iskrina proizvodnja ne bi občutila prevelikih težav pri oskrbi z repromateriali smo, kjer smo to seveda lahko, izkoristili kooperacije. Moram reči, da se to ni dogajalo samo v Iskri, saj se je za to obliko reševanja položaja odločilo veliko gospodarskih subjektov v Jugoslaviji.«

Če se ne motim, je zvezna vlada proti takšnim oblikam »gašenja požara«?

»Drži. Nekateri v administrativnem aparatu ne razumejo, da si skuša gospodarstvo vedno zagotoviti delo za svoje zmogljivosti, za to, da se stroji v tovarnah vrtijo. Administracija je šla celo tako daleč, da želi vsiliti gospodarstvu razmerje med kooperacijskim izvozom in uvozom v višini 1,3 proti 1, torej bi moral biti ta izvoz za 30% višji od uvoza. Pri vsem tem ti ljudje ne razumejo, da so kooperacijske pogodbe v skoraj vseh primerih sklenjene na daljše časovno obdobje in da so to mednarodne pogodbe, ki se jih ne da čez noč spreminjati. Lahko pa kljub vsemu pričakujemo, da bo do nekih sprememb prišlo.

Miloš Resnik

mislim v zakonodaji, bodisi v stimuliranju teh izvozov, pridobivanju uvoznih pravic, ki jih tak izvoz prinaša, ali v čem drugem. Ponavljam pa, da so nam te kooperacije, te povezave z našimi partnerji v tujini, lani omogočile, da stroji po Iskrinih tovarnah niso stali.«

Kako pa je bilo z zakupom strojev, s tako imenovanim leasingom v minulem letu, saj smo tudi tako reševali probleme?

»Lahko bi rekel, da je bil leasing opreme v lanskem letu izhod v sili, saj smo v pogojih, kakršni so bili, do opreme lahko prišli skorajda le na ta način. Zakup opreme je bil zatorej lani precej večji kot prejšnja leta.«

Se povrneva k lanskeletnemu izvozu?

»Izvoz v dežele v razvoju in v svet za vzajemno gospodarsko pomoč je bil lani nižji od načrtov in celo nižji kot leto prej. Razlogi so bili že standardni: v DVR so predvsem v nezanesljivem plačevanju, pri čemer se je število teh držav, s katerimi imamo pogodbe o kasnitvi plačil, še povečalo, po drugi strani pa nam ni uspelo pridobiti nekaj poslov, na katere pa smo računali. V SEV je bil največji izpad na področju telefonije v Sovjetsko zvezo. Razlogi so znani, lahko pa rečem, da so vsi izpadi grupirani v nekaj večjih poslih in bi jih lahko prešteli na prste.«

O vseh teh izvoznih številkah iz lanskega leta bomo še podrobneje pisali, ko bo znano zaključno poročilo, zatorej prediva na Iskrin uvoz v letu 1986!

»Na začetku lanskega leta smo precej črnogledno razmišljali o možnostih uvoza, predvsem zaradi plačevanja tega uvoza v tujino. Ko sva že govorila o kooperacijskem izvozu, nikakor ne moreva tudi mimo kooperacijskega uvoza, ki ni bil majhen, gledano v celoti pa je bil lanski uvoz precej manjši kot leto 1986, plan pa smo dosegli. Lani smo uvozili za skoraj petino manj repromaterialov kot leto poprej, pod planom pa je bil uvoz opreme, vendar pa 12 milijonov dolarjev uvožene opreme ni povsem korektna številka, saj ne zajema tiste opreme, ki smo jo dobili na leasing.«

Pomen Iskrine mreže v tujini je za Iskrino izvozno naravnost nedvomno velikanski, po lanskeletnih podatkih sodeč pa se vloga te mreže krepi tudi na uvoznem področju. Bi zdaj spregovorila o tem?

»Znani so podatki, da prodamo tja, kjer imamo v tujini naše poslovne enote, večino Iskrinih izdelkov. Moram pa reči, da se je naša INO-mreža lani precej presmerila tudi na uvoz in je postala pomemben uvoznik. Pri tem govorim predvsem o naših trgovskih firmah, na katere smo se lani zelo veliko oslanjali pri zagotavljanju tujih repromaterialov. Če te

»Iskra ne bi imela, bi imeli lani precejšnje probleme s preskrbljenostjo, res pa je tudi to, da smo v teh prizadevanjih, da bi imele tovarne dovolj repromaterialov, pogosto šli predaleč, govorim o preobremenjenosti mreže z nabavno funkcijo, ter pozabljali, da je primerna naloga mreže izvoz. Prav z mrežo na razvitem zahodu smo se v dneh pred novim letom dogovorili, da moramo biti v prihodnjem pazlivejši in da ostaja prva naloga te mreže Iskrin izvoz, ne pa oskrba proizvodnje za vsako ceno in z vsemi posledicami. Posledice so bile namreč v tem, da smo večino kapitala, s katerim razpolagamo v tujini, dali v funkcijo prodaje v Jugoslavijo in ne iz Jugoslavije. To se bo moralo letos spremeniti.«

Ko sva že pri letošnjem letu, kaj menite, kaj nas vse čaka?

»Izredno težko je napovedati, saj praktično niso znani pogoji, ki bodo veljali, ne vemo tudi, kakšna bo devizna zakonodaja. Bodo pa se, da bomo izvozniki spet potegnili kratko in da bo še naprej vse skupaj pisano na kožo uvoznikom in porabnikom.«

Torej bo pomen naše zunanje-trgovinske mreže še toliko večji? Jo čakajo tudi kakšne spremembe?

»Prvo sem že omenil, nanaša pa se na utrditev njene izvozne naloge. Kar pa se uvoza tiče, se moramo povrniti v lansko leto, ko so tuji partnerji začeli zaradi neplačevanja, kar ni bila naša krivda, gledati na jugoslovanske firme z nezaupanjem. To, kar se dogaja v Jugoslaviji je pač znano vsem.«

Eden izmed sklepov nedavne sestanke Iskrine mreže na razvitem zahodu je bil tudi ta, da moramo v vseh naših firmah v tujini preiti na tako imenovane profitne centre. Bistvo je v tem, da bi točno opredelili in izračunali vse stroške, ki nastajajo pri trženju posameznih programov, oz. programskih skupin. V Iskri Commerce smo za to že usposobljeni, tako da v nekaterih firmah v tujini že zasledujemo te stroške in prihodke po proficentrih. Letos bomo morali to izpopolniti, osnovni namen tega pa je seveda racionalizacija poslovnih nastopov v tujini.«

Plan Iskrinega izvoza za letos je skoraj 306 milijonov dolarjev, in to po starem Zisovem tečaju. Za nami je tudi že prvi mesec tega leta, kakšen je bil?

»Januarja smo skupaj izvozili za skoraj 14 milijonov dolarjev; točna številka je 13,7 milijona dolarjev. Primerjave z lanskim januarjem še ne morem dati, ker nam še ni uspelo tega izvoza točno preračunati po letošnjih tečajih in zato tudi številke niso povsem primerljive. Vprašljive so tudi primerjave s planom, ker je tudi to povezano s tečajnimi razlikami. Vsekakor pa smo operativni izvoz skoraj povsem realizirali, podobno kot lani pa je bil tudi januarja izvoz na konvertibilno področje in razviti zahod uspešnejši kot izvoz v DVR in SEV. Lanski trend se torej nadaljuje. Takoj pa moram poudariti, da smo v SEV dobavili nekatere stvari, ki bi jim morali po pogodbah sicer šele letos in jo tudi to vplivalo na manjši januarski izvoz v ta del sveta.«

Vsekakor so to ohrabilne informacije, kljub temu pa naj končamo tale pogovor s pomočnikom glavnega direktorja Iskre Commerce, zadolženem za zunanjo trgovino Milošem Resnikom z manj spodbudnim podatkom: tradicionalne Iskrine zunanje trgovinske šole letos ne bo, ker se je nanjo prijavilo le 5 (pet) kandidatov, od tega pa kar štirje iz Iskre Commerce... Je mar potreben komentar?

Lado Drobež

Razpis nagrad Iskre za leto 1988

Na osnovi 16. člena in v skladu s členi 3., 5., 11., 17. in 18. Pravilnika o nagradah in priznanjih Iskre objavljamo

razpis

1. za eno

»Glavno nagrado Iskre«, ki se podeli delavcu Iskre za

— dolgoletno ustvarjalno delo, ali — vrhunske dosežke trajnega pomena, ki so odločilno prispevali k uresničevanju družbeno-ekonomske vloge Iskre in k njenemu splošnemu ugledu v ožji in širši družbeni skupnosti

2. za pet

»Nagrad Iskre«

ki se podelijo posameznim delavcem Iskre, skupini delavcev Iskre in drugim fizičnim oz. pravnim osebam za

— izjemne dosežke na posameznih področjih pri razvoju samoupravljanja in družbenopolitičnih dejavnosti in — pomembne dosežke na področju inovacij, trženja, gospodarjenja, razvoja organizacije, poslovanja, produktivnosti dela, kvalitete, oblikovanja izgrajevanja odnosa do dela, izgrajevanja odnosov med Iskro in zunanji institucijami ter na drugih pomembnih področjih v SOZD Iskra. Kandidate za nagrade lahko predlagajo Komisija za nagrade in priznanja Iskre:

— vsak delavec,
— samoupravni organi,
— družbenopolitične organizacije in
— poslovodni organi

Pisni predlog mora vsebovati:

— ime in naslov predlagatelja,
— priimek in ime, poklic kandidata(ov) ter dela in naloge, ki jih opravlja, oz. firmo, ali ime domače, oz. tuje organizacije:
— predlog za vrsto nagrade (iz tč. 1 ali 2),
— vrsto, področje, obseg in uspeh dolgoletnega ustvarjalnega dela, ali vrhunskih dosežkov trajnega pomena (iz tč. 1),
— vrsto, področje, obseg in uspeh izjemnih, ali pomembnih dosežkov na posameznih področjih (iz tč. 2),
— obširno obrazložitev in utemeljitev s podrobnimi dokazili in — družbenopolitično oceno kandidata(ov), če gre za domačo finančno osebo(e).

Podpisan predlog je treba dostaviti najpozneje do 30. aprila na naslov: SOZD Iskra, DSSS — Tajništvo samoupravnih organov, Ljubljana, Trg revolucije 3/12.

Komisija za nagrade in priznanja Iskre po postopku, določenem v pravilniku, oblikuje predlog o podelitvi nagrad, ki ga posreduje v dokončno odločitev delavskemu svetu SOZD Iskra, najpozneje do 1. junija.

Nagrade slavnostno podeli predsednik DS SOZD Iskra na proslavi dneva Iskre — dneva borca.

Iskra Commerce

Nove poslovne usmeritve — pogodbeni proizvodnja

V razvitem zahodnem svetu že močno uveljavljena pogodbeni proizvodnja, v našem, vse prej kot tržnem gospodarstvu, še ni dobila niti prvih jasnejših pojavnih oblik. Pod tem pojmom si nekateri preozko predstavljajo zlasti ti. »lohn arbeit«, zato menimo da pogodbeni proizvodnja, ali proizvodnja po naročilu, zahteva vsaj bližnjo splošno predstavitev. Pod pojmom tovrstne proizvodnje (CONTRACT MANUFACTURING) bomo obravnavali razmerje med naročnikom in dobaviteljem, kjer dobavitelj opravlja različne storitve po naročilu kupca in katerih prvina je vezana za proizvodni proces dobavitelja. Omejili se bomo na področje elektronike in skušali ponazoriti nekaj vidikov in razsežnosti takšne oblike sodelovanja.

Motivi naročnika

Izdelava bi pri naročniku terjala nesmotrno izrabo resursov (drago, nekompatibilno, naložbeno vprašljivo, nepotrebna diverzifikacija, dodatna delovna sila, itd.)

Naročnik opredeli obseg oddajanja proizvodnje — od dobavitelja lahko zahteva več kot le izdelavo po svoji dokumentaciji, lahko naroči še opravljanje razvojno-aplikativne funkcije, merjenje, kontrolo kakovosti in statistični prevzem, ipd. — skratka kompleksnost naloge se lahko giblje od »izposojanja mišic« do zahtevnega kompleksnega načrtovanja in proizvodnje.

Izbor, oz. lokacija dobavitelja

Vsekakor je zelo odvisno od kompleksnosti zahteve, kajti osnovni motiv je lahko različen: recimo velikoserijska proizvodnja z izredno ceneno delovno silo (Daljni Vzhod), ugodno naložbeno podnebje (Koreja, Irska) posebne davčne in carinske prednosti (Mehika), poenostavljena logistika in geografske značilnosti (bližina), itd. —

Motivi dobavitelja

Posledično jih je mogoče razumeti ob analiziranju prejšnjih dveh

kriterijev — vendar gre zlasti za načrtnejšo izrabo že inštaliranih zmogljivosti, večjo sinergijo, večjo zaposlenost, itd.

Z namenom orisati današnje razsežnosti pogodbene proizvodnje navedimo podatek, da statistično verodostojni podatki v ZDA ocenjujejo ta obseg med 1—2 milijardami dolarjev, čeprav tudi »stari mački« elektronike v ZDA priznavajo, da je zelo težko biti natančen, saj gre za zelo »strukturirano industrijo«. Za razliko od, za ZDA precej natančnega zasledovanja podatkov v posameznih vejah industrije, je to področje precej velika siva lisa. Znano je, da številni specializirani ponudniki teh storitev v ZDA imajo letni promet pod 1 mio \$, vendar jih je veliko takšnih, kjer je ta številka krepko nad 400 mio \$ letno. Klasifikacije so seveda zelo problematične, kajti tudi velike korporacije si občasno, ali redno »privoščijo«, da svoje proste zmogljivosti (proizvodne, ali možganske) oddajo v najem.

Zaslediti je precej zaznaven trend »dodane vrednosti« tudi pri ponudnikih elektronskih komponent in med distributerji, ki razširjajo storitve, oz. klasično lastno »proizvodnjo« še dlje v izdelavo, ali delavo podsestavov.

Na ta način (izjemno zanimiv tudi za Iskrol) se ustvarjajo dodatni učinki, saj je prednost teh ponudnikov široka horizontalna in vertikalna integracija. V ZDA kar 30% te pogodbene ponudbe prihaja izven ZDA, iz tretjega sveta, kjer je upravljanje in lastništvo močno različno (ZDA afilicacije, pogodbeni joint-venture, klasična komercialna razmerja itd.)

Podrobnejša analiza te »industrije« kaže, da še vedno prevladujejo v takšnem poslovanju znani, po pravilu standardni in že preizkušeni izdelki, ali podsestavi po znani dokumentaciji. Mnogo manj je tistih področij, ki imajo strateški značaj z vidika industrijske lastnine in bi bile lahko predmet industrijske špijonaže. Takšna vojaška pogodbeni proizvodnja se po pravilu odvija na majhni razdalji od naročnika. Od tod tudi razumljivo, da pretežni del proizvodnje v tretjem svetu predstavljajo velikoserijski izdelki, ali podsestavi, lahko ponovljivi in zlasti enostavni sestavi s področja računalništva, telekomunikacij, naprav, igračk in širokopotrošnih izdelkov. Seveda je logično, da pri izboru lokacije veliko vlogo igrajo teža, velikost in carinski ter prevozni stro-

ški. Za mnoge naročnike je temeljni motiv, da dobijo izdelek s fiksno dogovorjeno pogodbeno ceno in, da vse morebitne spremembe nosi dobavitelj — kako pomembno je to, zlahka ugotovimo, ko zvemo, da ti modifikacije običajno znašajo tudi 35% operacijskih stroškov in režije, kar si v izostreni tržni konkurenci naročniki težko privoščijo. Tudi novi trendi (SMD) površinskega spajkanja elektronskih elementov ponekod zahtevajo povsem specializiranega ponudnika, saj so investicijski stroški visoki in za marsikatero naročnika nesmotrni. Če dodamo, da se majhne inovativne in raziskovalne kompanije na zahodu niti ne želijo ukvarjati s proizvodnjo, nam postaja misel o specializiranem ponudniku proizvodnih uslug precej bližja in dojemljiva. Specializirani ponudniki te vrste uslug rastejo kot gobe po dežju, njihova opremljenost pa postaja vse višja — obvladujejo CAE, SMD, CAD, avtomatsko vlaganje in testiranje, lastno nabavo, ipd. Vse to omogoča, da se naročniki teh storitev preusmerjajo od osnovne motivacije znižanja stroškov, na nove prvine — kakovost, zanesljivost, hitrost razvoja in samih dobav. Gotovo pa je izdelek še vedno cenejši, kot če bi ga izdelal naročnik sam. Opcija, da naročnik, posebej velika kompanija še vedno nabavlja tudi posamezne komponente za svojega pogodbenega proizvajalca, je pogosta, kajti velike firme imajo večjo nabavno moč in vpliv.

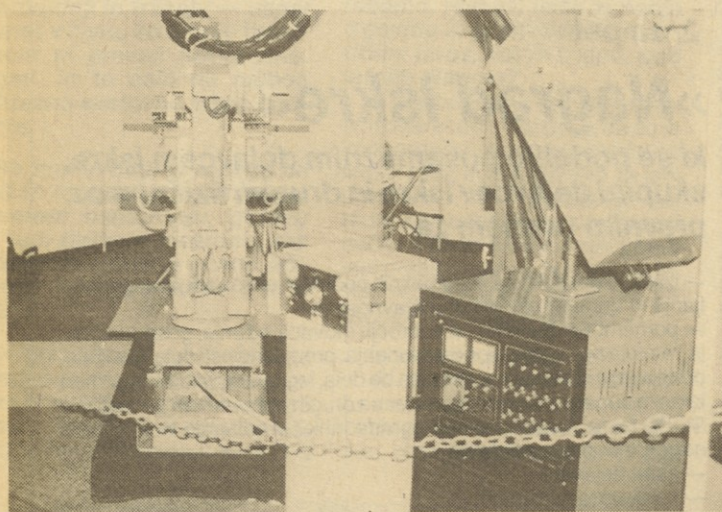
Danes lahko že marsikje govorimo o ti. proizvodnji »na ključ« — od razvoja do končnega testiranja in dobave opravi pogodbeni izdelovalec po naročilu in ideji naročnika.

Možnosti Iskre

Prav pogosto v Iskri nesmotrno izrabljamo resurse, še rajši pa romantično (tudi tam, kjer to ni realno) vztrajajo na nekakšnem enakopravnem vključevanju v mednarodno delitev dela na ravni sistemov. Če k temu dodamo, da bi strategija trženja elektronskih elementov lahko temeljila na pogodbeni proizvodnji in dodani vrednosti (primer TOZD Industrijska elektronika znotraj DO Elementi) bi kaj hitro lahko postavili strateške okvire in cilje za intenzivnejši razvoj načrtovanja pogodbene proizvodnje, saj za njo obstaja v Iskri zelo ustrezna infrastruktura (razvojno-raziskovalne zmogljivosti, merilna tehnologija, industrijska tradicija, proizvodnja elementov, obvladovanje tehnologij kot so SMD, hibridna, mikroelektronska, itd. lastna merilna tehnika in proizvodnja instrumentarija, še vedno sorazmerno cenena delovna sila, ipd.).

Vse to bi narekovalo daleč bolj organiziran in ofenziven pristop, kot smo mi pričali, še posebej, ker učinke ponekod lahko dosežemo le ob tesnem razvojnem, tehnološkem, proizvodnem zlasti pa dohodkovnem povezovanju več DO v Iskri, kar pa danes na žalost ni prevladujoča »kultura« Iskre.

Brane Gruban

Iskra

Iskra Industrija za Avtomatiko

n.sub.o., Ljubljana, Stegne 15 b
TOZD Tovarna orodij, o.sub.o.
Ljubljana, Stegne 15

Komisija za delovna razmerja oglašja prosta dela in naloge:

rezkalca

Pogoji:
srednja izobrazba strojne smeri (IV. st.)
3 leta delovnih izkušenj
poskusno delo 60 dni
Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v 10 dneh po objavi v kadrovsko službo na gornji naslov.
Kandidate bomo o izbiri obvestili najpozneje v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

Večja proizvodnja in izvoz

Povečanje izvoza, proizvodnje in oskrba z materialom pa zniževanje stroškov so bili med drugimi glavni cilji, ki so si jih semiški Iskra zastavili v planu za leto 1987. Pred dokončnim sprejemom zaključnega računa za lansko leto pa so ugotovili, da so dosegli dobre rezultate pri povečanju izvoza in proizvodnje. Tako so v delovni organizaciji v preteklem letu povečali konvertibilni izvoz kar za 53 odstotkov (izraženo v dolarjih).

Delavci semiške Iskre se lahko pohvalijo s kar dobrimi poslovnimi rezultati v preteklem letu. Obseg proizvodnje so v primerjavi z letom poprej povečali za štiri odstotke, saj so lani proizvedli blaga v vrednosti 9.646.263.612 dinarjev. Povečanje proizvodnje pa je tesno povezano z izrazito izvozno usmerjenostjo. Tako je semiška Iskra lani izvozila za prek deset milijonov dolarjev blaga, kar pomeni, da se je vrednost izvoženega blaga povečala za 67%. Od tega so semiški delavci na konvertibilno področje izvozili za več kot šest milijonov dolarjev blaga in tako povečali konvertibilni izvoz v primerjavi z letom 1986 za 53 odstotkov. Letni plan izvoza so presegli za 22% in sicer v temeljnih organizacijah Elektronski kondenzatorji in Elementi za odpravo motenj, medtem ko v temeljni organizaciji Energetski kondenzatorji niso dosegli načrtovanih izvoznih rezultatov.

Tudi vrednost uvoženega blaga se je povečala za 28% glede na leto prej. Glede na lanske letošne razmere je uvoz blaga potekal s pomočjo blagovnih kreditov, s kooperacijami in ostalimi načini za preskrbo delovne organizacije z uvoznimi surovinami. Vse to nedvomno povečuje tudi stroške poslovanja. Toda v preteklem letu v semiški Iskri ni bilo večjih zastojev proizvodnje zaradi oskrbe proizvodnje z uvoznimi surovinami, kot v mnogih drugih Iskrinih delovnih organizacijah.

Tudi posamezne temeljne organizacije semiške Iskre so se lani srečevale s problemi in težavami, nekatere so dosegle dobre, druge tudi nekoliko slabše rezultate poslovanja. Tako so slabo gospodarsko situacijo v Jugoslaviji, ki je med drugim vplivala tudi na domači trg, občutili tudi v semiških Elektronskih kondenzatorjih, saj so se občutno zmanjšala naročila jugoslovanskih kupcev. Zaradi tega so povečali proizvodnjo za izvoz in dosegli dobre izvozne rezultate. Nekaj problemov pa so v tej temeljni organizaciji imeli s prepočasni naročili domačih kupcev in to je bil tudi eden izmed vzrokov, da so se vse leto srečevali z zaostanki. Težave so reševali z nadurnim delom, saj je bilo v delovni sredini lani zaposlenih veliko manj delavcev kot leto prej.

Toda kot pravijo delavci v Elektronskih kondenzatorjih, so s poslovanjem v lanskem letu lahko zadovoljni, predvsem glede doseganja fizične proizvodnje in izvoza. Kakšen vpliv pa so imeli interventni zakon, nov obračunski sistem in vse revalorizacije pa bodo videli ob natančnejši obravnavi zaključnega računa.

V temeljni organizaciji Energetski kondenzatorji so bile predvsem težave z nedoseganjem planskih obveznosti. Kot so povedali delavci so vzroki za to predvsem v pomanjkanju naročil na celotnem programu temeljne organizacije in sicer, tako na domačem trgu, kot tudi v izvozu. Navedeno je tudi posledica slabih ekonomskih razmer v zmanjševanju investicij pa tudi to, da so cene njihovih izdelkov na domačem trgu sorazmerno visoke v primerjavi s konkurenčnimi cenami tujih proizvajalcev. Glede na to so delavci Energetskih kondenzatorjev poudarili, da je njihova stalna naloga, predvsem pa naloga strokovnih služb v razvoju in tehnologiji, čim več narediti na področju racionalizacije samih proizvodov in dviga produktivnosti. Prav tako pa morajo tudi komercialne službe nenehno iskati čim cenejše vhodne materiale, ki bodo čim kvalitetnejši, kajti le na tak način bodo dosegli določene premike glede realne pocenitve svojih izdelkov in s tem večjo konkurenčnost.

V temeljni organizaciji Mehanski deli in naprave sta poslovanje in

proizvodnja v lanskem letu potekala v dveh povsem različnih obdobjih. V prvi polovici leta je proizvodnja potekala v skladu s planom, ponekod ga je tudi močno preseгла. Za drugo polovico leta pa je značilno, da so se naročila iz ostalih temeljnih organizacij zmanjšala tudi do devetdeset odstotkov. Nedvomno se je to bistveno odražalo na poslovanju Mehanskih delov in naprav. Glede na zmanjšano proizvodnjo so se relativno povečale zaloge surovin, kar je prek revalorizacije zalog dodatno breme v rezultatu poslovanja.

V letu 1987 so delavci temeljne organizacije Elementi za odpravo motenj povečali proizvodnjo za kar 26%. Toda kljub temu se zaposleni v tej temeljni organizaciji zavedajo, da se na njihovem področju srečujejo z močno konkurenco na tujem trgu. Že neizpolnjene, oz. netočne izdobe lahko pripeljejo do izgube tržišča, za katerega so se borili dolga leta. Zato bo potrebno tudi v letošnjem letu ponekod spremeniti odnos do dela in po potrebi tudi z nadurnim delom realizirati obveznosti do kupca.

V. Ž.

Iskra

Iskra ZORIN

TOZD Center za avtomatsko obdelavo podatkov CAOP

LJUBLJANA, Trg revolucije 3

objavlja prosta dela in naloge

1. sistemski analitik

(1 delavec)

za razvoj informacijskega sistema planiranje in vodenje proizvodnje.

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje: diplomirani strojni inženir, 3 leta delovnih izkušenj s področja planiranja in vodenja proizvodnje, veselje do razvoja računalniško podprtih informacijskih sistemov.

2. sistemski inženiring, komunikacije in upravljanje podatkovnih baz

(2 delavca)

DO ZORIN TOZD CAOP vabi k sodelovanju delavce z visoko, ali višjo izobrazbo tehnične smeri za delo v Skupnem računalniškem centru Iskre.

Smo mlad kolektiv, ki dela na računalnikih VAX in nujno potrebuje sodelavce na področju systemskega inženiringa, komunikacij in upravljanja podatkovnih baz.

Ce vas tako delo zanima in imate smisel za samostojno in skupinsko delo pošljite pisne prijave z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: ISKRA ZORIN, TOZD CAOP, Komisija za delovna razmerja, Trg revolucije 3, 61000 Ljubljana.

O izbiri bomo kandidate obvestili najpozneje v 30 dneh po sklepu DS o izbiri kandidatov.

Iskra Avtoelektrika

Skrb za varno delo — stalna naša vseh

Nesreča nikoli ne počiva. To je pregovor, star že stoletja, ki pa še kako drži tudi danes in še bo. Na žalost je ta pregovor močno prisoten tudi v novogoriški Iskri Avtoelektriki. Tudi v tej delovni organizaciji nesreča ni počivala. Lani se je pripetilo kar precej nesreč in poškodb pri delu, kar je dokaj vznemirljivo. Gotovo bi jih bilo lahko manj, če bi bili pri delu bolj pozorni, če bi imeli urejenejšo delovno mesto in okolje, če bi uporabljali predpisana zaščitna sredstva, če bi...

Da bi kaj več izvedeli o tem občutljivem področju, smo pred naš novinarski mikrofoni povabili najodgovornejšega moža za varstvo pri delu v Avtoelektriki, **Janko Bratuša**, vodjo in mu zastavili nekaj vprašanj v zvezi z varstvom pri delu v lanskem letu.

Kako ocenjuješ leto 1987 glede na varstvo pri delu?

Lani se je v naši delovni organizaciji med 3700 člani kolektiva pripetilo 183 primerov poškodb pri delu, kar je 10 manj kot leto poprej. V to številko so vključene tudi poškodbe, ki so se pripetile na poti na delo, ali z dela proti domu, teh je bilo 21, na službeni poti sta se poškodovala dva delavca, na delu pa se je poškodovalo 160 zaposlenih. Med poškodovanci je bilo 55 delavk in 128 delavcev. Za poškodbe pri delu so bili delavci na bolovanju 1612 dni.

Kakšni so najpogostejši vzroki nesreč?

Na prvo mesto moram vsekakor postaviti neupoštevanje pravil varnega dela, precejšen delavčevih sposobnosti, neuporaba osebnih zaščitnih sredstev

in nedisciplin na delovnih mestih. Poškodovanci pa so utrpeli največ bolečin zaradi urezov, udarcev, stisnitvev in poškodb oči. Le ena pa se je pripetila zaradi napake na stroju, oz. krmiljenju.

Torej ni nobenega vzroka za zadovoljstvo?

Ne, seveda nismo zadovoljni. Delovne razmere delavcev se v zadnjem času izboljšujejo, predvsem mislim tu na prostorske in tehnološke, zato je pomislek ob številki 183 nesreč še bolj zaskrbljujoč.

Kako se je gibal število nesreč po temeljnih organizacijah?

V tovarni malih zaganjalnikov so poškodbe pri delu vse od leta 1982 v nenehnem porastu. Lani se je poškodovalo 31 zaposlenih, ki so potrebovali za ozdravitev 172 dni. Največ poškodb je bilo na liniji okrova in liniji serijske proizvodnje.

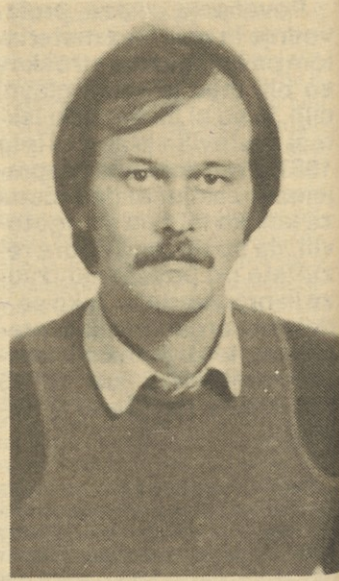
Kar 10 več poškodb kot leta 1986 so zabeležili v tovarni velikih zaganjalnikov lani in sicer 52. Pet ljudi se je poškodovalo pri prihodu na delo, ostali na delu. Posebej huda je bila ena poškod-

ba, zaradi katere se zdravi delavec še letos. Sicer pa so porabili za pozdravitev poškodb kar 471 dni, ali 224 več kot leto prej.

V tovarni generatorjev in elektronike so se delovni pogoji bistveno izboljšali potem, ko so proizvodnjo preselili v nove proizvodne hale. Poškodovalo se je le 12 zaposlenih in še ti laže.

V primerjavi z letom 1986 se je v tovarni specialnih električnih rotacijskih strojev zmanjšala pogostnost in resnost poškodb. Vseh delavcev je bilo poškodovanih šest, od teh dva na službenem potovanju. Poškodbe niso bile hude, zato so bili delavci na bolovanju le 26 dni.

V tovarni Iskra ni bilo pazljivih 18 zaposlenih, kar je imelo za posledico 264 dni bolovanja. Sicer pa se je v tej TOZD številko poškodb v primerjavi z letom prej zmanjšalo, dva zaposlena pa sta utrpela nekoliko hujši poškodbi. Tudi poškodbi, ki sta se pripetili na poti na delo sta bili nekoliko hujši, saj je zahtevalo zdravljenje kar 116 dni. Lani se je v tovarni

Janko Bratuš

vžigalnih tuljav v Bovcu poškodovano 9 ljudi, sedem več kot leta 1986. Dve poškodbi sta bili hujši in sta zahtevali tudi daljši bolniški stalež. Skupaj so porabili vsi poškodovanci 116 dni za zdravljenje.

V tovarni žarnic Ljubljana se je poškodovalo 16 zaposlenih, dva več kot v letu 1986. Zanimivo je, da je bilo kar sedem nesreč na poti na delo, kar je največ v delovni organizaciji. Za ozdravitev poškodb so porabili 166 dni.

Poglavje zase je tovarna odlikov Komen. Tu je resnost poškodb najvišja, temu pa botrujejo predvsem opekline z raztaljeno litino. Delavci so utrpeli sedem poškodb pri delu, pet manj kot v letu prej. Da so se pozdravili, so bili na bolovanju 110 dni.

V tovarni delovnih sredstev se je pripetilo 26 poškodb pri delu, štiri manj kot v letu 1986. Trije delavci so se poškodovali na poti na delo, oz. proti domu. Da so bili povsem nered spet za delo, so se zravili 205 dni.

Le tri poškodbe so bile v TOZD Komerčiala in to dve v skladišču. ena pa na poti na delo. Za ozdravitev so porabili 15 dni.

Izredno pa moramo pohvaliti zaposlene v TOZD Inštitut. Že od leta 1983 ni bil nihče poškodovan pa čeprav se otepajo s prostorsko stisko in slabimi delovnimi pogoji (prototipna delavnica, merilnica).

Preostane še DSSS. V tej skupnosti so se poškodovale tri delavke, ki so bile skupno na bolovanju 13 dni.

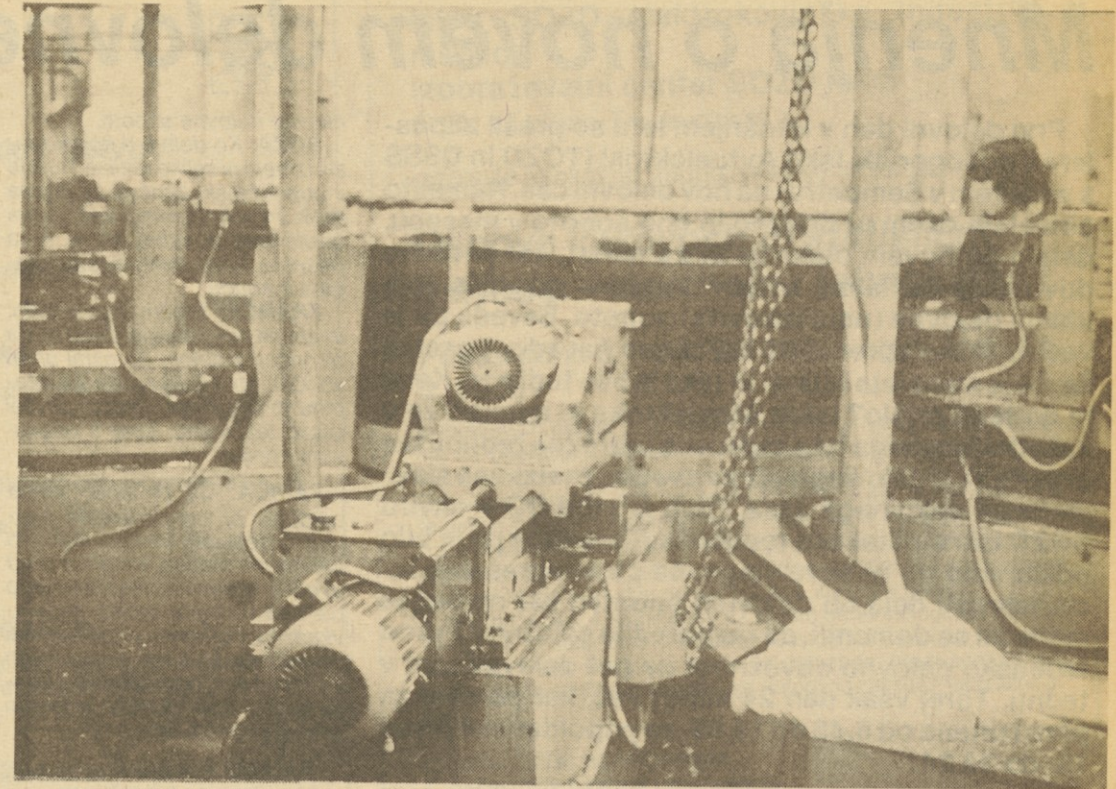
Gotovo bi bilo še huje, če ne bi izvajali bogate preventivne dejavnosti?

Da res je, temu področju posvečamo res veliko pozornosti.

Poglejte, v lanskem letu smo organizirali izobraževanje in preizkus znanja za 914 delavcev, kar res ni malo. Seminarjev so se udeležili vzdrževalci, praktikanti, vodje linij, predelavci, vozniki vilicarjev, novosprejeti delavci, izreden odmev pa je imel tudi enodnevni seminar za vodilne in vodstvene delavce, kjer so razdajali znanje tudi priznani slovenski strokovnjaki s področja varstva pri delu. V okviru preventive naj omenim še periodične preglede sredstev za delo, ki jih po potrjeni metodologiji dela s strani republiškega komiteja za delo sami pregledujemo. Naj za konec znova ponovim že ničkolikokrat izrečena gesla: imejte urejeno delovno mesto, pazite na delovanje stroja!

Ob stroju ni prostora za šale in igre, ko udari, udari zares. Uporabljajte predpisana osebna zaščitna sredstva in upoštevajte dosledno navodila za varno delo — da ne bo jutri prepozno!

Marko Rakušček

Neurejeno delovno mesto je lahko kaj hitro vzrok za poškodbo pri delu

Iskra Elementi

Tudi v Industrijski elektroniki nagraditi jubilarante

Podobno kot drugod v Iskri, so se tudi v kostanjeviški industrijski elektroniki v dneh pred novim letom spomnili svojih jubilarantov. Na prijetni slovesnosti v Kulturnem domu, ki so jo z nastopom še obogatili učenci tamkajšnje osnovne šole Jožeta Gorjupa, so podelili priznanja šestnajstim jubilarantom 10-letnega dela ter po enemu 20 in enemu 30-letnemu jubilarantu.

Tri desetletja je v Iskri že Joža Vrhovšek, dve desetletji Vili Punčuh,

10-letni jubilaranti pa so Antonija Ajster, Marija Bučar, Jožica Cunk, Cvetka Doles, Marija Gregorčič, Marija Jordan, Jože Kržičnik, Olga Kuhar, Ivanka Lipar, Jožica Petrovič, Marina Pezdirc, Zofija Pirc, Jelka Prah, Franc Zagorc, Anton Zagorc in Karolina Žulič.

Jubilarantom so čestitali predsednik delavskega sveta tovarne Franci Glinšek, direktor Peter Luštek in predsednik sindikata Toni Bizjak.

Dr

Mnenja o novem delovnem času

Prvi delovni dan v letošnjem letu so prešli zaposleni v novogoriški Iskri Avtoelektriki (TOZD in DSSS s sedežem v Šempetru) na nov delovni čas. Namesto običajnih osem ur dnevno in eno soboto v mesecu, delajo po novem osem ur in 24 minut, kar je ravno dovolj, da so lahko s tem dnevnim podaljšanjem ukinili delovne (neučinkovite) sobote. Seveda pa je vedno težko spremeniti določeno navado, posebej še, če je stara leta in leta. In tako je bilo tudi s to. Kako je do tega prišlo? Iskra Atoelektrika je namreč že v začetku lanskega leta zaprosila ustrezne republiške organe za izdajo soglasja za uvedbo preizkusa skrajševanja delovnega časa. (Bila je prva DO v okviru SOZD Iskra). Stališče republiških organov pa je bilo odklonilno do njihove vloge, da pa bi vprašanje racionalnosti dela ob delovnih sobotah kar najboljše rešili, so se domenili, da razporedijo celotno 42 urno tedensko delovno obveznost na pet delovnih dni v tednu. Torej vsak dan 24 minut več, kar pomeni za prvo izmeno od 6,45 do 15,09, za popoldansko pa od 15. do 23,24.

Ta nov poskusni delovni čas naj bi veljal do 31. avgusta letos, ko bodo poznani polletni rezultati, hkrati pa bo poznano tudi spremljanje pozitivnih, morebiti pa tudi negativnih učinkov tako spremene dnevnega delovnega časa. Na osnovi takratnih ugotovitev se bodo odločili, ali bodo s takim delovnim urnikom nadaljevali, ga bodo ustrezno spremenili, ali ga mogoče dopolnili. Po nepotrebnih podatkih pa se tehnika nagiba v smer vnovične uvedbe osemurnega delavnika že sredi polletja, brez delovnih sobot, seveda ob ustreznem dovoljenju.

Nekaterim je uvedba novega delovnega časa po godu, nekaterim seveda ne. Zlasti imamo v mislih tu pri zadnjih popoldansko izmeno, predvsem starejše delavke, ki morajo delati kar 24 minut čez 23. in prav ta sprememba je bila najtežje sprejemljiva. Žal drugače ne gre pa čeprav pridejo najoddaljenejši domov šele naslednjega dne.

Minilo je skoraj dva meseca od uvedbe te novosti, zato nas je zanimalo, kako se je uveljavila v praksi. Povprašali smo naključno izbrane delavke in delavce, kaj mislijo o novem delovnem času. Pričujoča anketa je »skoraj« anonična, saj smo na željo večine vprašanih navedli le njihova imena.

SILVA: Nisem povsem zadovoljna. Delovni čas kot je sedaj predolg, posebej v popoldanski izmeni. Za menoj je že 23 let dela, »sapa« že nekoliko pojenjuje, a kaj hočemo, potrpeti bo treba in upati, da bo le prišel čas, ko bomo spet delali po osem ur in brez sobot.

TOMAŽ: Priznati moram, da

mi taka oblika izrabe delovnega časa ustreza, vendar le zato, ker smo s 24 minutnim dnevnim podaljšanjem ukinili delovne sobote. Seveda pa čakam tudi na odločitev, ko bomo lahko pričeli z gibljivim delovnim časom.

DARJA: Sem zadovoljna predvsem zato, ker smo ukinili neuči-

nkovite delovne sobote.

BOŽA: Ko delam v dopoldanski izmeni ni velike razlike, huje je v popoldanski. Močno se pozna tistih 24 nočnih minut več, čutim utrujenost, posebej pa je le-ta prisotna, ko se delovni teden nagiba h koncu.

FRANCE: Nisem zadovoljen, imam pa nov predlog. Želel bi, da bi pričeli z delom ob osmi uri in končali ob 14. (Seveda pa vzemite to izjavo tako, kot jo je vzel pisec teh vrstic, torej s priokusom ironije).

FANICA: Če bi lahko sama odločila, bi znova uvedla osemurni delavnik in eno delovno soboto na mesec, torej kot pred uvedbo te novosti. Res mi ni lepo pa tudi mnogim mojim sodelavkam ne. Ob koncu popoldanske izmene se še kako pozna tistih 24 minut več, pogojene so z utrujenostjo, tudi domov pridemo precej pozneje itd.

KAMILO: Ko se enkrat navadiš na en ritem, ga kaj težko zamenjaš z novim. Tako je bilo tudi s to novostjo. Sem starejši delavec, od vsega začetka sem delal osem ur, zato bi bil še najbolj zadovoljen, če bi lahko prihajal na delo kot prej, vendar pod pogojem, da bi bila na mesec res le ena delovna sobota.

TILKA: Ne, nisem zadovoljna.

Sem iz vrst starejše generacije in imam dvoizmensko delo. Najtežje je seveda popoldne. Čeprav 24 minut ni veliko pa je po drugi strani ogromno. Kdor dela samo v dopoldanski izmeni tega ne občuti. Veliko firm dela od 6. zjutraj, ne razumem, zakaj ne bi lahko tudi mi, saj bi v tem primeru popoldanska izmena končala veliko prej.

HARI: Meni bi bolj ustrezalo, da bi pričeli zjutraj z delom ob 6,30 in končali ob 15. To bi bilo ugodneje posebej za tiste, ki se vozijo daleč domov, še posebej neugodno pa je sedaj, v zimskem času.

METODA: Mene ta sprememba ni prizadela, nanjo sem se navadila in ker dela tudi mož v Avtoelektriki nimava res nobenih težav z novim urnikom.

ROLAND: Doma sem v bližini delovne organizacije in s spremembo urnika nisem občutil bistvenih težav.

VANJA: Vse bi bilo lepo in prav, če bi bila bolj usklajena avtobusna zveza proti Renčam. Na ta avtobus, ki pripelje iz DO Vozila, oni pa končajo pozneje kot mi, moramo kar precej dolgo čakati pred našo Iskro.

GORAN: Jaz osebno bi še raje začel prej, da bi prej končal. Kljub temu nimam pripomb, bolj kot jaz občutijo spremembo otroci, saj morajo toliko prej v vrtec, varstvo, ali jasli.

MARIJA: Ne morem razumeti, zakaj niso pristojni pripravili takega urnika, ki bi omogočal začetek dela prej kot sedaj. To bi se še kako poznalo »popoldancem«. Za ženo, za mater je tak urnik neustrezen. Poglejte, ko delam popoldne, moram od doma že ob 14., domov pa pridem ob 24,10. Res nisem zadovoljna.

JANKO: Na nov delovni čas nimam pripomb, pričakujem pa, da bomo prešli ponovno na osemurnik in proste sobote že sredi leta. Prepričan sem namreč in tega se moramo vsi zavdati, da ima sleherni od nas še toliko rezerve, da lahko postori v osmih urah tudi tisto, kar moramo sedaj v 24 minutah.

VALERIJA: Tak urnik me ne ovira. Nanj sem se povsem navadila.

EDO: Nov delovni čas mi ustreza, priča pa sem bil mnogim pripombam na avtobus, ki pride po Iskraše iz DO Vozila. Predolgo ga morajo čakati, zato so prav

Čeprav je delovni čas v Iskri Atoelektriki do 15. pa je tak prizor pred vratarnico kaj običajen, ura pa ni niti 15.!!! Temu bo treba napraviti konec.

Iskra

Delovna organizacija Iskra Servis, Ljubljana,

Rožna dolina, c. IX/6a

objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas

1. sistemskega analitika

za organiziranje razvoja in uvajanje poslovnih aplikacij

Pogoji:

- visoka strokovna izobrazba ekonomske, organizacijske, ali tehnične smeri
- 3—4 leta ustreznih delovnih izkušenj
- trimesečno poskusno delo

2. upravljalca baze podatkov

za delo na sistemih VAX z VAX/VMS operacijskim sistemom, baze podatkov ultra in programskim jezikom COBOL

Pogoji:

- visoka strokovna izobrazba ekonomske, organizacijske, ali tehnične smeri
- 3—4 leta ustreznih delovnih izkušenj
- trimesečno poskusno delo

3. tehnološki organizator servisiranja

za gospodinjne aparate in električna ročna orodja

Pogoji:

- končana elektro fakulteta VI. stopnje — inženir elektrotehnike
- 2—3 leta ustreznih delovnih izkušenj
- opravljen vozniški izpit B kategorije
- 3 mesečno poskusno delo

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: ISKRA SERVIS Ljubljana, Kadrovsko splošno področje, Ljubljana, Rožna dolina c. IX/6a. O izbiri bomo kandidate obvestili najpozneje v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Iskra SOZD elektrokovinske industrije, n.sol.o.

Izobraževalni center SOZD Iskra

61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

razpisuje strokovno izpopolnjevanje na temo:

Osnove kakovosti in statistične metode — kontrolna tehnologija I.

v času od 2. 3. do 4. 3. 1988 in od 9. 3. do 11. 3. 1988

Izobraževalni center SOZD Iskra je v okviru programa izobraževanja na področju kakovosti, v sodelovanju s kolegijem področja kakovosti pripravil program izobraževanja za kontrolne tehnologe. Razpisani seminar je lahko samostojen in v tem primeru obsega temeljno gradivo za različne profile delavcev, ki morajo poznati osnove in statistične metode. Razpisani seminar je hkrati tudi uvod v seminarje o zanesljivosti. Zaradi izredne zgoščenosti gradiva smo seminar razdelili na dva dela (po 3 dni), ki tvorita celoto.

V okviru ciklusa 4 seminarjev za kontrolne tehnologe so osnove kakovosti in statistične metode prvi uvodni in obvezni seminar. Vsak kontrolni tehnolog mora še posebno pred seminarjem »Izdelovanje kontrolne tehnologije« uspešno zaključiti tudi razpisnega.

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:

1. načela kakovostne proizvodnje
2. načela koordiniranja
3. osnove in uporaba statističnih metod
4. prevzemanje z vzorčenjem
5. osnove teorije statističnega ocenjevanja
6. zahtevnejše statistične metode
7. uporaba software paketa za statistične analize

ČAS IN KRAJ: s programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 2. 3. 1988 ob 9. Lokacijo izvajanja seminarja vam bomo sporočili naknadno. Zaključek seminarja bo dne 11. 3. 1988 predvidoma ob 14. uri.

VODJA PROGRAMA: Lotar Kozina, dipl. ing., SOZD Iskra DSSS, Ljubljana

PRIJAVE: prijavnice pošljite najpozneje do 24. 2. 1988 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XII. Podrobnejše informacije o vsebini seminarja dobite v Izobraževalnem centru SOZD Iskra na tel. št.: (061) 222-212.

tu potrebne še nekatere uskladiitve, predvsem z Vozili.

SLAVICA: Nimam pripomb, zadovoljna pa sem predvsem zato, ker smo ukinili delovne sobote, saj so prinašale prej izgubo kot dobiček.

Vsem, posebej pa če gre za tisoče zaposlenih, gotovo ni mogoče ustreči. O tem ni dvoma! Prav tako ni nobenega dvoma, da ne bi bilo možno v osmih urah postoriti tudi tistega, za kar je potrebno sedaj 24 minut več na dan. Vendar je zato potrebna volja in prizadevanje slehernega zaposlenega, česar pa med člani kolektiva gotovo ne manjka. In prav ta dva pokazatelja bosta najlepši porok in dokazilo za pridobitev ustreznih soglasij za prehod z 42 na 40 urni delavnik.

Marko Rakušček

Tako je pred izhodom iz Avtoelektrike tik preden se odprejo vrata.

Volilna konferenca komunistov Kibernetike

Kako premagati nezaupanje?

Delegati konference osnovnih organizacij Zveze komunistov v Iskri Kibernetiki so na volilni konferenci, 10. februarja 1988 izvolili za novega predsednika Staneta Ječnika. Dosedanji predsednik Franc Kozina je v poročilu o delu konference nanizal težave, ki spremljajo delo komunistov.

Oblika dela konference ZK nima več povsem svoje vloge, saj ostaja vse več nerešenih problemov, ki se celo zaostrujejo. Omeniti je treba popolno stagnacijo sprejemanja članov v osnovne organizacije. Vse več je pasivnih članov ZK, ki se izogibajo sprejemu funkcij in samo od strani spremljajo odnose v delovni organizaciji in družbi. V zadnjem času je več članov izrazilo željo po izstopu iz Zveze komunistov. Razlogi, ki jih navedejo ob tej odločitvi so predvsem razočaranje nad delom ZK in njeno odgovornostjo za družbeni razvoj, prepočasno reševanje družbenoekonomskih težav, vse večje zmanjševanje standarda neposrednih proizvajalcev ter občutek nemoči pri odločanju in vplivanju na lasten razvoj, na delovne razmere in življenje.

Učinkovitost osnovnih organizacij je premajhna

Osnovne organizacije proti neaktivnim članom niso sprejele nobenih ukrepov, zato so komunisti na sestankih pogosto neskladni. Delo osnovnih organizacij zaradi opisanih težav ni dovolj učinkovito, saj se aktivni člani ubadajo le z lastno organiziranostjo in z notranjimi težavami. To vpliva tudi na odnos mladih

delavcev, ki so zelo kritični do Zveze komunistov, v kateri ne najdejo lastnih interesov in možnosti delovanja. Zato mladi ne vstopajo v ZK.

Manjše je tudi zanimanje komunistov za idejno-politično usposabljanje in predavanja, ki jih organizirata konferenca in občinski komitei.

Franc Kozina je govoril tudi o delovanju sekretariata stalne akcijske konference: »Na sejah sekretariata smo obravnavali poslovno politiko DO, politično vzdušje v kolektivu. Ocenjevali smo delo vodilnih delavcev, spremljali delovanje osnovnih organizacij ZK in uresničevanje kadrovske politike. Organizirali smo štiri problemske konference.

Aksijske konference ZK so usklajevale tudi aktivnosti na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite. Vse osnovne organizacije imajo organizirano družbeno samozaščito in varnostne načrte. Pri ocenjevanju razmer so komunisti v TOZD ugotovili, da so delavci vse bolj nezadovoljni z osebnimi dohodki, z delovnimi razmerami, s poslovno politiko DO in splošnim stanjem v družbi. Bolj kritični so tudi do dela samoupravnih organov, poslovodne strukture in družbenopolitičnih organizacij, posebno do delovanja komunistov.

Sodelovanje z vodstveno strukturo je bilo dobro. Sproti smo skušali zaznati in reševati nastale ekonomske težave in nezado-

Stane Ječnik, novi predsednik konference ZK — Foto: I. Okršlar

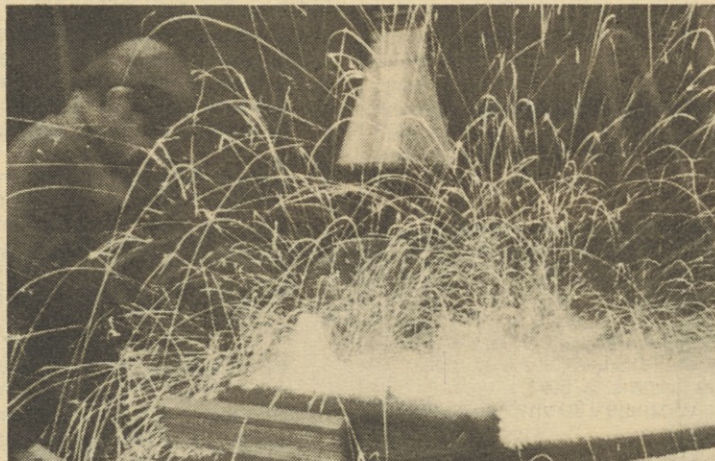
komunisti nameniti več pozornosti odpravljanju notranjih slabosti pri delu članov in osnovnih organizacij ZK. Z doslednim uresničevanjem gospodarske stabilizacije, s programom, ki bo prinesel ekonomske uspehe in zmanjšal socialna neskladja ter z odgovornim delom vseh komunistov si bo Zveza komunistov vrnila ugled v družbi.

Nace Pavlin, direktor področja za kadrovske in splošne zadeve, je v razpravi izrazil upanje, da bo z učinkovitejšo organiziranostjo možno zagotoviti prodornejšo vlogo komunistov in njihov vpliv v delegatskem in skupščinskem sistemu ter Gospodarski zbornici Slovenije. Za aktivnejše delo osnovnih organizacij bodo potrebne nekatere kadrovske spremembe. Govoril je tudi o uresničevanju kadrovske politike in o programski preobrazbi Iskre Kibernetike, ki naj bi zagotavljala delo obstoječi delovni sili in mladim strokovnjakom. Zagotovil je tudi podporo kolegija direktorjev, ki so pripravljeni sodelovati na njenih sejah.

Delegati so razrešili dosedanjega predsednika Franca Kozino in za novega predsednika izvolili Staneta Ječnika iz Delovne skupnosti, ki je navzoče seznanil s programskimi usmeritvami za prihodnje delo stalne akcijske konference. Med stalne oblike dela konference ZK spadajo idejnopolično izobraževanje v oblikah seminarjev in političnih šol, redna predavanja o aktualnih dogajanjih v naši družbi, aktivno sodelovanje pri ustavnih spremembah, predvsem v tistem delu, ki se nanaša na gospodarstvo. Tudi v prihodnje bomo usposabljali vodstva osnovnih organizacij za delo in vodenje OO Zveze komunistov ter za večjo učinkovitost dela.

V program dela konference ZK DO Kibernetika pa bodo vključili tudi zaključke konference ZKS in občinske volilne konference komunistov, ki bo v Kranju v mesecu marcu.

Alojz Boc

voljstvo delavcev v posameznih delovnih okoljih. Zadovoljivo je tudi sodelovanje konference z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami in s samoupravnimi organi delovne organizacije.

Lani smo se vključili tudi v ustanavljanje stalne akcijske konference ZK v SOZD Iskra, ki naj omogoči boljše informiranje komunistov o poslovanju celotne Iskre in enotnejši nastop Iskrinih komunistov pri razreševanju gospodarskih problemov ter vključevanje v širšo gospodarsko sfero izven Iskre in boljše obveščenost vseh komunistov v sestavljeni organizaciji Iskra.

Odpravljanje notranjih slabosti

Na koncu poročila je Franc Kozina dejal, da bodo morali

Francu Kozini, ki je pet let uspešno vodil konferenco ZK v Kibernetiki, so se zahvalili za njegovo ustvarjalno delovanje in mu izročili spominsko darilo.

Pridobitev atesta za analizo odpadnih vod v Iskri Kibernetiki

Kemijski laboratorij za analizo kemijo, TOZD RTC, je pridobil atest za določevanje 15 kakovostnih parametrov v odpadnih vodah. Tako je DO KIBERNETIKA usposobljena za samostojni nadzor odpadnih voda.

Pospešena industrializacija vse bolj posega v okolje in ga onesnažuje do take stopnje, da je že začela ogrožati obstoj človeka samega.

Eden izmed virov onesnaževanja našega okolja so tudi odpadne vode. V letu 1981 je izšel zakon o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81). Na podlagi 75. člena zakona o vodah je izdal Republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora še »Strokovno navodilo o metodologiji za preiskavo kakovostnih in količinskih sprememb odpadnih voda (Uradni list SRS, št. 4/85) in »Strokovno navodilo o tem, katere snovi se štejejo za nevarne in škodljive snovi in o dopustnih temperaturah vode« (Uradni list SRS, št. 18/85).

Po teh strokovnih navodilih preiskave kakovosti in količine odpadnih voda opravljajo delovne organizacije same, ali jih poverijo drugi, za to usposobljeni organizaciji. Analize odpadnih voda se izvajajo po analiznih metodah, za katere je organizacija, ki jih izvaja, dobila atest pooblaščen organizacije (63. člen zakona o vodah).

Za atestiranje analitskih postopkov je pooblaščen Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo — VTOZD Kemija in kemijska tehnologija Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani (Uradni list SRS, št. 38/85).

Pod atestiranjem analitskih postopkov razumemo usposobljenost določene delovne organizacije, da z analizno metodo določi pravilno vrednost določenega kakovostnega parametra odpadnih voda.

Odpadne vode se lahko izpuščajo v vodotoke le, kadar ne presegajo mejnih koncentracij parametrov:

Normativi (mejne koncentracije)

Parameter	Odpadne vode, ki odtekajo v vodotoke	Odpadne vode, ki odtekajo v kanalizacijo
SPLOŠNO		
1. temperatura	33°/3°/2°C	60°/40°
2. vsebnost anorganskih soli	700 mg/l	
3. vsebnost neraztopljenih snovi	80 mg/l	
4. usedljive snovi	0,5 ml/l	
5. pH vrednost	6,5-9,0	6,5-9,0
6. KPK-dikromatna met.	160 mg/l	
7. BPK ₅	30 mg/l	
8. test strupenosti	negativno	negativno
ANORGANSKE SNOVI		
9. aluminij (Al)	10 mg/l	20 mg/l
10. arzen (As)	0,1 mg/l	0,1 mg/l
11. barij (Ba)	10 mg/l	10 mg/l
12. svinec (Pb)	0,5 mg/l	0,5 mg/l
13. bor (B)	0,3 mg/l	2,0 mg/l
14. kadmij (Cd)	0,5 mg/l	0,5 mg/l
15. celokupni krom (Cr)	1,0 mg/l	1,0 mg/l
16. šestvalentni krom (Cr ⁶⁺)	0,05 mg/l	0,1 mg/l
17. železo (Fe)	2,0 mg/l	2,0 mg/l

18. baker (Cu)	0,5 mg/l	1,0 mg/l
19. nikelj (Ni)	1,0 mg/l	1,0 mg/l
20. živo srebro (Hg)	0,01 mg/l	0,01 mg/l
21. srebro (Ag)	0,1 mg/l	0,1 mg/l
22. cink (Zn)	1,0 mg/l	2,0 mg/l
23. kositer (Sn)	2,0 mg/l	2,0 mg/l
24. selen (Se)	0,01 mg/l	0,1 mg/l
25. aktivni klor (Cl ₂)	0,2 mg/l	3,0 mg/l
26. aktivni brom (Br ₂)	0,2 mg/l	3,0 mg/l
27. amonjak (NH ₃)	0,1 mg/l	
28. amonijum (NH ₄)	1,0 mg/l	10,0 mg/l
29. klorov dioksid (ClO ₂)	0,2 mg/l	3 mg/l
30. cianid (CN ⁻)	0,1 mg/l	0,5 mg/l
31. fluorid (F ⁻)	6,0 mg/l	6,0 mg/l
32. nitrat + nitrat (NO ₃ ⁻ +NO ₂ ⁻)	40,0 mg/l	
33. nitrit (NO ₂ ⁻)	1,0 mg/l	10,0 mg/l
34. fosfor (P)	10 mg/l	
35. sulfat (SO ₄ ²⁻)		300 mg/l
36. sulfid (S ²⁻)	0,1 mg/l	1 mg/l
37. sulfit (SO ₃ ²⁻)	1 mg/l	10 mg/l

ORGANSKE SNOVI

38. celokupni organski ogljik	17 mg/l	
39. masti in olja	10 mg/l	10 mg/l
40. celokupni ogljikovodiki	10 mg/l	20 mg/l
41. klorirani ogljikovodiki		
— org. topila	0,1 mg/l	0,1 mg/l
— halogenizirani bifenili, naftaleni (izraženi kot Cl)	0,005 mg/l	0,005 mg/l
42. pesticidi		
— organofosforni	0,005 mg/l	0,1 mg/l
— organoklorini	0,005 mg/l	0,05 mg/l
43. fenoli	0,05 mg/l	2,0 mg/l
44. formaldehid	1 mg/l	5 mg/l

V Kemijskem laboratoriju z analizno kemijo že od leta 1970 na podlagi opravljenih analiz spremljamo onesnaženost odpadne vode, ki odteka v Savo.

Zato smo se prijavi že na prvo atestiranje analiznih metod, ki ga je FNT organizirala septembra 1986.

FNT je izdala atest tistim laboratorijem, ki so dobili pravilne rezultate v dopustnih mejah.

Do konca leta 1987 je FNT pripravila atestiranje za 21 parametrov, od katerih smo si mi pridobili ateste za naslednjih 15 parametrov:

- pH
- Vsebnost neraztopljenih snovi
- KPK
- BPK₅
- cianid (CN⁻)
- fluorid (F⁻)
- celokupni krom (Cr)
- šestvalentni krom (Cr^{VI})
- svinec (Pb)
- kadmij (Cd)
- nikelj (Ni)
- baker (Cu)
- cink (Zn)
- železo (Fe)
- masti in olja

V letu 1988 nameravamo pridobiti še ateste za strupenost, nitrat + nitrit in nitrat, ki se tudi pojavljajo v našem proizvodnem procesu.

S pridobitvijo teh atestov smo izpolnili pogoj za samostojni nadzor nad odpadnimi vodami, za te parametre.

Alma Udovč

Drugi o nas

• Več časopisov je pisalo o pomembnem poslu Iskre Avtomatike na Kitajskem. Tako ljubljanski Dnevnik poudarja, da so Iskraši dobili posel v hudi konkurenci iz Japonske, ZDA, Švedske in Velike Britanije. Gre za avtomatski nadzor in vodenje prometa, ki bo urejal mestni promet v centru desetmilijskega Pekinga. Predstavniki Iskre Avtomatike je povedal, da v tako hudi konkurenci niso uspeli zavojo nižjih cen, ampak zato, ker so ponudili Kitajcem celovit projekt, vključno s projektno študijo, v kateri so upoštevali tudi prostorsko ureditev. Omenjen projekt je prvi tovrstni, ne le Iskre, temveč tudi Jugoslavije, na tujem. Vanj so bili vključeni tudi inštitut Mihajlo Pupin iz Beograda, strokovnjaki Prometno tehniškega inštituta FAGG iz Ljubljane, beogradske Prometne fakultete in Prometna komiteja iz Ljubljane in Beograda ter Iskrin Inštitut za kakovost in metrologijo. V projekt so vključili tudi Kitajce, ki so se med drugim udeležili dopolnilnega izobraževanja pri nas.

• Dnevnik je objavil tudi pogovor z Aleksandrom Mihevom iz Iskre o poslovni skupnosti EKIPE in njenih načrtih. Aleksander Mihev, ki je tudi predsednik omenjene skupnosti, je govoril o nastanku in nalogah poslovne skupnosti. Poudaril je, da gre za izredno kompleksen posel, ki je na področju elektroenergetike ta hip prav gotovo največji na svetu. Zajema sistem za vodenje v realnem času, sistem za operativno planiranje in 18 računalnikov velikih zmogljivosti. Sistem bo omogočil, da bo jugoslovansko elektrogospodarstvo v posameznih dispečerskih centrih imelo točen vpogled na dogajanje v elektroenergetski mreži. Na podlagi teh podatkov bodo lahko ustrezno ukrepali in se odločali za optimalne rešitve. Na ta način bi lahko po Mihevi ocenili prihranili dva ali tri odstotke električne energije, kar je približno toliko, kolikor je daje nuklearna v Krškem. EKIPE nedvomno dokazuje, da se je tudi pri nas začel proces povezovanja jugoslovanskih proizvajalcev.

• Slovenska Revija za razvoj je v januarjski številki povzela nekaj misli iz daljšega pogovora z drugega sestanaka tako imenovanega Kluba RR, na katerem so malo pred novim letom sodelovali nekateri slovenski gospodarstveniki. Pogovarjali so se o tem, kaj bi se moralo v letu 1988 zgoditi in kaj se bo najbrž zgodilo. Iz Iskre so bili prisotni Miloš Kobe, Rado Faleskini in Georg Wirth.

Miloš Kobe je med drugim dejal: »Zelo me je zaslbel jezik, ko sem bral

Goldsteina in Korušiča, in sicer zato, ker vseh teh deset točk že imamo; kako teče razvoj v svetu, vedno znova spoznam, da so potrebne spremembe sistema.« Rado Faleskini pa se sprašuje, zakaj kar naprej pričujemo sami sebe.

• Zagrebška revija Danas je objavila obširen prispevek o razvojnem projektu novega računalnika, ki ga zaključuje Iskra-Delta. Projekt je glede na znanstvene in tehnične cilje tako pomemben, da ga je Iskra Delta prijavila EUREKI, kot do sedaj edini samostojni projekt iz Jugoslavije. Računalnik, kakršnih je na svetu trenutno le okrog deset, se imenuje paralelni ali več-procesorski. Računalniki, kakršne poznamo sedaj, se bližajo koncu svojih razvojnih možnosti. V svetu že nekaj časa razvijajo, gradijo in prodajajo računalnike, kjer se veliko število procesorjev povezuje v radikalno nove arhitekture. V Iskri Delti so se odločili za razvoj takega računalnika med drugim tudi zato, ker ocenjujejo, da bodo paralelni sistemi zelo hitro pričeli izpodrivati enoprocorske in da bo takrat prepozno šele pričeti z razvojem. Delta je svoje poslovne, znanstvene in tehnološke cilje postavila umirjeno in inteligentno. Izbrali so srednjo pot svetovnega tredna razvoja nove generacije računalnikov z več procesorji. Najbolj pomembno je, da je ekipa Iskre Delti v tako imenovanem projektu PARSYS (Parallel systems) svojemu bodočemu proizvodu dala teoretično utemeljitev, ki je edini pravi kriterij za »lastni proizvod«. Glavni avtorji projekta Parsys profesorja dr. Anton Železnikar in dr. Saša Prešeren ter magister Peter Brajak so za mesec dni odšli v ZDA, kjer so obiskali okoli deset krajev, kjer se »kuha« teorija in praksa paralelnih računalnikov. Tam so pripravili več seminarjev, predstavili svoje ideje in preverjali njihovo vrednost v enakopravnem pogovoru s ključnimi ljudmi te stroke v svetu. Delo desetih ljudi je financirala izključno Iskra Delta s podporo SOZD-a Iskre in slovenskih SIS. Največ pa pričakujejo v Iskri Delti od prijave, ki so jo poslali EUREKI s predlogom, da podpre razvoj PARSYS-a s 34 milijoni ECU-jev. Predlog so že poslali v Bruxelles, kjer ga proučujejo, odgovor pa v Delti pričakujejo v dveh mesecih. Tržišča, na katera cilja Iskra Delta, so ZDA, Japonska, zahodna Evropa, potem vzhodnoevropske dežele in na koncu Jugoslavija. Dr. Anton Železnikar pravi: »Težko je reči, če se bo Parsys računalnik prodajal v Jugoslaviji. Te sisteme bodo potrebovale številne fakultete; dobro bi bilo, če bi z njimi opremili Jugoslavijo, tudi zaradi njihovega strateškega pomena«.

Predstavitev vrhunske poslovne grafike in opreme za vodenje zahtevnih projektov v Iskri

Dne 12. februarja so, kot je v glasilu bilo najavljeno, strokovnjaki Iskra Zorin, Tozd CAOP, prikazali za Iskro izredno zanimiv programski paket za vodenje zahtevnih projektov — CA-TELLAPLAN, ameriškega proizvajalca Computer Associates, največje neodvisne programske hiše na svetu. Obenem so delno prikazali možnosti vrhunskih paketov za poslovno grafiko CA-TELLAGRAF in CA-DISSPLA istega proizvajalca. Slišati je bilo, da uporaba tovrstnih kakovostnih grafičnih orodij lahko poveča ciljno udarnost pridobivanja in vodenja projektov, kakor tudi učinek javnih predstavitev, za več kot 40%.

Interaktivni paket CA-TELLAPLAN podpira časovno in stroškovno obvladovanje velikih projektov ter vseh virov, tako človeških kot strojnih, ki nastopajo v projektih. Zato je le-ta idealni pripomoček za pridobivanje večjih mednarodnih poslov in ustreznih bančnih paketov za izvajanje in spremljanje projektov, kjer sodeluje več DO, in sploh tam, kjer so projekti zelo zahtevni in potrebujejo profesionalne pripomočke. Predstavitev je potekala preko računalnika VAX v Skupnem računalniškem centru Iskre na velikem terminalu TEKTRONIX, toda obdelava projektov je možna tudi na IBM računalnikih.

Paket CA-TELLAPLAN je za Iskro zelo pomemben. Iskra je namreč za skoraj vse svoje DO nabavila programski paket SUPER PROJECT PLUS, istega proizvajalca, za vodenje srednjevelikih projektov na osebnih računalnikih. Ta se povezuje s CA-TELLAPLAN, oz. CA-TELLAGRAF in CA-DISSPLA, kar omogoča učinkovito in resnično porazdeljeno (distribuirano) vodenje projektov. Večkrat se je že govorilo o pomenu obvladovanja velikih projektov za Iskro in pridobivanje ustreznih mednarodnih poslov. Omenjeni paket CA—TELLAPLAN to zanesljivo podpira. Zato se v Iskri že pogovarjamo o tem, da bi za potrebe celotne Iskre nabavili omenjena sobodna orodja.

Mag. D. Krstič je prikazal nekatere pomembne konkretne iskrške prime-re projektov na vrhunskem barvnem zaslonu in barvnem tiskalniku firme TEKTRONIX, ter na priročnem barvnem terminalu VIDEOTON. Od gostov izven Iskre so se predstavitev udeležili gospod Ihor Staruch, vodja predstavništva Computer Associates za Avstrijo in Jugoslavijo s sodelavci iz CA (P. Dizdarevič) in Metalke (D. Mesner), ki zastopa CA v SFRJ. S strani zastopstva TEKTRONIX v SFRJ (Commerce), ki je izposodil sodoben grafični terminal in barvni tiskalnik, sta se predstavitev udeležila tov. D. Osojnik in tov. Pakec. Iz Iskre je izredno zanimivi predstavitvi prisostvovalo okoli 40 strokovnjakov, ki se ukvarjajo z vodenjem projektov.

V smislu dogovorov za nabavo omenjene programske opreme za Iskro, **bo dne 26. februarja ob 9—11 ure v veliki dvorani PPC v Ljubljani ponovna predstavitev programskih produktov CA-TELLAPLAN, CA-TELLAGRAF in CA-DISSPLA**, tokrat predvsem za poslovodno in strokovno strukturo Iskre. Sestanek sklicuje v imenu področnega kolegija za organizacijo in informatiko tov. Marjan Trojar, direktor Iskra Zorin.

Iskra Zorin, Tozd CAOP

organizira v dneh **29. 2. in 1. 3. 1988** izobraževanje na temo

Računalniško vodenje projektov

z naslednjo vsebino

1. Mrežno planiranje
2. Viri projekta
3. Sestavljeni projekti
4. Podmreže
5. Stroški projekta
6. Organizacija in vodenje projektov
7. Programska oprema za vodenje projektov na PC
— SUPER PROJECT PLUS (Computer Associates)
— SUPER PROJECT EXPERT (Computer Associates)
8. Programska oprema za vodenje projektov na večjih računalnikih
— CA-TELLAPLAN (Computer Associates)
9. Smoter uporabe vrhunske grafike za potrebe projektov
10. Porazdeljena obdelava podatkov projektov
— Tečaj vodita mag. D. Kstič in M. Trojar, dipl. ing.
— Tečaj bo v veliki dvorani ISKRA PPC, Ljubljana, Trg revolucije 3, s pričetkom ob 8,15 uri.
— V dvorani bo postavljena raznovrstna računalniška oprema in pripomočki.
— Udeleženci dobijo priročnik tečaja.
— Cena tečaja: din 67.000.—
— Informacije Brijona Kranjc, tel.: 213-213, int. 23-74.

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

**Naš sogovornik
Vladimir Logar**

Predlogi organizacijskih sprememb

Podjetje Iskra zadrži še naprej pravno-organizacijsko obliko — združeno podjetje.

Predlog nove organizacije združenega podjetja temelji na funkcionalni decentralizaciji. Celotna poslovna dejavnost v podjetju se opravlja na treh ravneh, ki tvorijo glede na značaj in namen dejavnosti osnovno razdelitev podjetja. Dejavnosti na različnih ravneh niso v direktnem hierarhičnem odnosu, temveč se medsebojno dopolnjujejo v skladu z racionalno organizacijo poslovanja.

Predlog osnovne organizacijske strukture združenega podjetja:

— Vodstvo podjetja. Podjetje vodi poslovni odbor, kateremu predseduje generalni direktor podjetja.

— Skupne dejavnosti so organizirane kot servisne delovne enote združenega podjetja in so specializirane za posamezna delovna področja, ki so skupnega značaja.

— Organizacije (panoge) sestavljajo dosedanje tovarne, ki se združujejo na osnovi skupnih tehnoloških, tržnih, razvojnih in teritorialnih značilnosti.

Vodstvo podjetja sestavlja: Poslovni odbor, katerega sestavljajo generalni direktor združenega podjetja kot predsednik, pomočnik generalnega direktorja (prokurist) in direktorji organizacij.

Generalni direktor opravlja zlasti še naslednje funkcije:

1. zastopa Združeno podjetje,
2. skrbi za zakonitost dela Združenega podjetja,

3. predstavlja poslovni odbor pred delavskim svetom Združenega podjetja,

4. opravlja koordinacijo in organizacijske funkcije v okviru poslovnega odbora,

5. pripravlja predloge odločitev

za obravnavo v poslovnem odboru,

6. nadzoruje izvajanje sklepov poslovnega odbora in delavskega sveta podjetja.

Temeljne pristojnosti poslovnega odbora naj bi bile:

— predlaga delavskemu svetu Združenega podjetja dolgoročne poslovne cilje in poslovno politiko za doseg te ciljev,

— predlaga delavskemu svetu finančno politiko podjetja in uporabo skupnih kapitalnih naložb in predlaga oblike združevanja sredstev,

— predlaga DS ZP osnove politike delitve dohodka in osebnih dohodkov v ZP,

— predlaga delavskemu svetu poslovno usmeritev podjetja v pregledu izvoza in prodajne politike,

— predlaga DS ZP kadrovske politike,

— predlaga DS ZP organizacijo servisnih enot,

— predlaga DS ZP gospodarski plan podjetja in zaključni račun Združenega podjetja,

— predlaga DS ZP sprejem statuta in splošnih aktov Združenega podjetja.

Poslovni odbor ima še naslednje pristojnosti:

— odgovarja za izvajanje poslovne politike, sprejete na delavskem svetu Združenega podjetja;

— odgovarja za izvajanje statuta in aktov Združenega podjetja,

— skrbi in odgovarja za izvajanje sklepov DS ZP,

— koordinira poslovanje med organizacijami združenega podjetja,

— odloča o režimu poslovanja servisnih enot združenega podjetja in imenuje njihove direktorje,

— v okviru sprejete poslovne politike odloča o ukrepih skupnih akcij združenega podjetja,

— odloča o sredstvih servisnih enot Združenega podjetja,

— odloča o izgrajevanju trgovske mreže na domačih in tujih trgih in formiranju predstavniške mreže v inozemstvu,

— odloča o mednarodnih kooperacijah in poslovnem sodelovanju s tujimi poslovnimi partnerji,

— odloča o znanstveno-raziskovalnem delu in vlaganju sredstev v te namene,

— odloča o izkoriščanju sredstev skladov in kreditov pri ZP za potrebe tekočega financiranja investicij in tekočega poslovanja organizacij in servisnih delovnih enot,

— potrjuje predračun stroškov servisnih enot in strokovnih področij,

— odloča o članstvu Združenega podjetja in njegovih predstavnikov,

— odloča o ostalih pristojnostih, ki mu jih daje delavski svet Združenega podjetja.

Poslovni odbor je odgovoren

za svoje delo delavskemu svetu Združenega podjetja. Sklepi poslovnega odbora se sprejemajo z 2/3 večino. Tako sprejeti sklepi so obvezni za vse organizacijske enote Združenega podjetja.

Za izvajanje sklepov poslovnega odbora pa so odgovorni generalni direktor in ostali člani poslovnega odbora.

Generalni direktor mora organizirati delo poslovnega odbora tako, da je v vsakem primeru možno ugotoviti osebno, zlasti

pravno odgovornost posameznega člana poslovnega odbora za sprejete obveznosti, oz. dolžnosti.

Generalni direktor lahko zadrži sklepe poslovnega odbora samo v primerih, če gre za kršitve zakonitih predpisov, ali internih aktov, mora pa jih takoj predložiti v odločitev delavskemu svetu Združenega podjetja.

Poslovanje poslovnega odbora se določi s posebnim poslovnikom, ki ga potrdi delavski svet Združenega podjetja.

Iskra

Iskra ZORIN, o.sub.o
CAOP, b.o.

Trg revolucije 3
61000 Ljubljana
(Brijona Krajnc)
Tel. 213-213 int. 3474

V februarju in marcu organiziramo ciklus tečajev s področja izobraževanja dela na osebnih računalnikih (PC), in sicer:

23. 02. 1988: ZAČETNI TEČAJ ZA UPORABO OSEBNEGA RAČUNALNIKA (PC)

- predstavitev strojne opreme in tipkovnice, pravilna uporaba računalnika, predstavitev in možnosti uporabe operacijskega sistema (MS-DOS);
- čas trajanja: od 8.15 do 14. ure;
- cena: 43.000 din

24. 02. do 26. 02. 1988: WORDSTAR 4.0, professional

- zagon programa; vnašanje, popravljanje ter brisanje besedil; oblikovanje besedil z bloki ter na zaslonu;
- čas trajanja: 3 dni od 8.15 do 13.15. ure;
- predpogoj: obiskovanje uvodnega tečaja;
- cena: 127.000 din

29. 02. do 02. 03. 1988: d'BASE III plus, asistent

- oblikovanje, listanje in popravljanje baze; oblikovanje formatov; oblikovanje poročil in izpisov; oblikovanje izpisa za nalepke in ovojnice; določitev okolja in delo z večimi datotekami istočasno;
- čas trajanja: 3 dni od 9. do 13. ure;
- predpogoj: obiskovanje uvodnega tečaja;
- cena: 127.000 din

03. 03. in 04. 03. 1988: SUPER PROJECT PLUS

- predstavitev dela s paketom »Super Project Plus«
- primeri načrtovanja in spremljanja projektov s SPJ +
- čas trajanja: 2 dni od 8.15. do 13. ure;
- predpogoj: poznavanje tehnike mrežnega planiranja in vodenja projektov ali udeležba na tečaju: »Računalniško vodenje projektov« 29. 2. in 01. 03. 1988 na CAOP);
- cena: 127.000 din

07. 03. do 09. 03. 1988: LOTUS 1-2-3, uvod

- vnos števil, formul, teksta in oblikovanje razpredelnice; delo z ukazi v programu; računanje, iskanje vnešenih podatkov, naslavljanje celic in področij, vnašanje naslovov, ukazi za razpredelnico, področja, kopiranje, premikanje, datoteke, grafikone in tiskanje;
- čas trajanja: 3 dni od 8.15 do 13.15 ure
- predpogoj: obiskovanje uvodnega tečaja;
- cena: 127.000 din

10. 03. in 11. 03. 1988: SUPER PROJECT PLUS

- vsebino, pogoje in cene glej zgoraj (03. in 04. 03. 1988)
- Prijave na tečaje: pismeno ali po telefonu na zgornji naslov. Tečaji bodo v PPC Iskra, Trg revolucije 3, Učilnica K 1, Ljubljana.

POTOVANJE NA KITAJSKO IN JAPONSKO

10. MAJ (nedelja)

Pred zajtrkom sva vplačala izposojnino za 2 kolesi. Preden sva šla v mesto, sva uredila zapiske in oprala nekaj stvari. Potem sva šla na »forbiden place« (prepovedan prostor). Tam sva zelo poceni nakupila še nekaj značilnosti (palčke, budine kipce).

S kolesom sva šla (precej utrujena od »shoppinga«) do hotela in potem na kosilo v kitajsko restavracijo. Pred njo sva srečala Berlinčana, s katerim sva se pogovarjala o doživetjih in izkušnjah.

V hotelu sem spoznal še enega Nizozemca, ki jih tudi bolj redko srečaš na takih potovanjih — kot Jugoslovane. Zvečer pa sem spoznal še Avstralce, ki so bili na poti v Evropo.

11. MAJ (ponedeljek)

Po zgodnjem zajtrku sem šel menjat denar na ulico. Spotoma sem prebral na oglasni deski, da je mongolska ambasada odprta samo do 10. Z Bojanom sva takoj s kolesi oddrvela najprej na rusko ambasado, kjer sem se prerinil in prosil, če lahko preložijo vize za en teden prej, kot sva sprva prosila. Rekli so, da lahko le, da morava plačati še vsak po 35 juanov. Potem sem rekel, da sva že ob prošnji vplačala po 5 juanov in na prijetno presenečenje nama je prinesla takoj potne liste s spremembo datuma v vizi, plačati pa nama ni bilo treba nič.

Takoj sva odkolesarila na mongolsko ambasado — po dolgem iskanju sva jo našla. Bila je že zaprta, a sem po dolgem prigovarjanju uspel, da so nama sprejeli prošnjo za vizo. Naslednji dan sva jo že šla iskat. Potem sva morala še v hotel, kjer sva bila dogovorjena, da nama spremenijo datum za odhod s transsibirsko železnico. Čakala sva, da ob 13. odprejo rezervacije ni problem, le doplačati sva morala 5 juanov. Potem sva šla po nakupih v »temple of heaven«. Tako sva urejala stvari do večerje, kamor sva šla v kitajsko restavracijo. Tudi tokrat sva čakala (uro in pol). Tam sva

srečala Holandca in skupaj smo spet debatirali, midva ob pivu, on pa je abstiniral. Okoli polnoči smo šli spat.

12. MAJ (torek)

Po zajtrku sva šla na mongolsko ambasado po potne liste. Med potjo sva se razšla in Bojan je zgrešil, zato je prišel precej za mano.

Ko sem šel v »Friendship Store« kupit kadila in razglenice, sem srečal par iz Švice, s katerima bova potovala na poti domov. Spotoma, do hotela sva kupila nekaj hrane (konzerve, klobase) za popotnico v vlak.

Ko sem se v hotelu nekoliko osvežil, sem šel popoldne v mesto. Najprej sem poiskal restavracijo in si naročil (po čudnem načinu). Ko sem dobil račun, je bil znesek dvakrat višji kot sem predvidel. Pa sem kar zbil ceno, plačal in šel. Pridružil se mi je neki tip, ki mi je razložil, kje naj kaj kupim. Ubogljivo sem mu sledil in spet zapravljaj. Nato sem šel na glavni trg, kjer sem fotografiral zmajarja (vidno na DIA), tudi sam sem se slikal s Kitajcem.

Zvečer sem si ogledal še predstavo telovadbe. Akrobat v živo (bila mi je zelo všeč) in pozneje sem šel nazaj v hotel. Tu sem vrnil kolo, dvignil svojo izkaznico in pred spanjem z Bojanom in Nizozemcem popil pivo.

13. MAJ — dan odhoda

Vstali smo ob pol 6. zjutraj, hitro pospravili in spakirali stvari. Jutaka nas je pospremil do avtobusne postaje, ker pa je bila gneča, smo najeli kombi do železniške postaje. Plačali smo po en juan na osebo.

Iz čakalnice na železniški postaji so nas čez pol ure spustili na peron. Na vlaku smo poiskali svoje kupeje. Začuden sem bil, ker je bilo isto osebje kot iz Moskve do Pekinga in tudi v istem vagonu smo bili (s Kitajcem Guvanom). Veseli smo bili, da se spet vidimo. V kupeju smo bili samo trije, poleg naju še en Kitajec.

Pogovarjali smo se z ostalimi potniki iz Amerike, Francije. Tega dne smo prepotovali Kitajsko in zvečer prišli do kitajsko-mongolske meje. Šlo je vse gladko. Stali smo samo dve uri. Tudi na mongolski meji ni bilo problemov. Ponoči smo mirno zaspali — zaključil se je 1. dan potovanja s transsibirsko železnico.

Hrana naslednji dan je bila kot vedno, kosilo celo nekoliko slabše kot na Kitajskem.

14. MAJ (četrtek)

Navadili smo se na enakomerne tresljaje vlaka. Pokrajina je postajala pustejša — tipična Mongolija. Odločila sva se, da bova pojedla hrano, ki sva jo imela s sabo in ta dan ne bova šla v restavracijo. Opazovala sva sopotnika Kitajca, ker je imel dnevno tudi po 12 obrokov, videti je bilo, kot da samo je.

Prebirala sva časopise in revije, poslušala kasete na walkmanu in prevajala napise z blaga iz Avstralijske (ki sem ga kupil na Kitajskem). Zvečer sem se malo razgledal po vagonu in se spoznal z drugimi. Res je bila internacionalna družba. Zvečer smo že prišli na mongolsko mejo, čakali smo samo eno uro. Samo en vojak je spraševal za cigarete. Odpravili smo se proti ruski meji. Kontrola brez problemov. Pravo nasprotje v primerjavi s potovanjem tja. Tudi prijazni so bili vsi bolj. Zunaj na meji sva menjala še 20 US \$, ker nisva vedela, če bo kaj s črno prodajo stvari na vlaku.

Zunaj je bilo še precej mraz (temperatura je bila precej nižja kot sva jo bila vajena), da nas je treslo.

Ta večer smo predstavili uro kar za 5 ur nazaj, da smo gledali na tabelo po moskovskem času (kdaj in koliko časa bomo kje stali).

15. MAJ (petek)

Ker se ponoči nisem pokrtil z odejo, sem zjutraj skoraj zmrznil,

saj se je zelo ohladilo. Skozi okno sem opazoval zaledenelo Bajkalsko jezero, tudi pokrajina je bila že bolj hribovita in poraščena z drevjem. Za zajtrk sva izpraznila še najine zaloge, potem pa šla še v restavracijo v vagonu.

Z občasnimi postanki, po največ 15 minut, smo nadaljevali pot proti Moskvi. Na vlaku smo igrali tarok (še z dvema Francozoma). Bil sem kar presenečen, da znata, imela pa sta seveda nekaj svojih pravil.

Skozi okno sem nekajkrat fotografiral pokrajino, ki je postajala vedno bolj zanimiva. Zvečer smo se pogovarjali o naših izkušnjah.

V restavraciji osebje (razen šefa) ni znalo angleško, zato nama je srbohrvaščina kar koristila in sva marsikateremu pomagala pri sporazumevanju. Zanimivo je pripovedoval tudi Anglež, ki je pred šestimi leti prodal hišo na Floridi in šel na potovanje. Star je bil okoli 40 let.

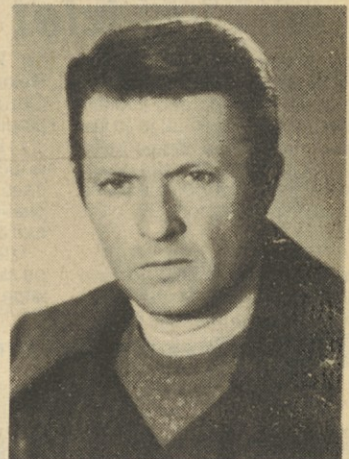
16. MAJ (sobota)

Pot se vleče. Počeli smo vse mogoče, da bi hitreje minil čas. Privoščila sva si kosilo v restavraciji: kokašjo juho, solato, kakav. Kupil sem si kartico z dvema hokejistoma, na kateri je bilo nekaj napisano. Šel sem v ruski vagon nekoga vprašat, kaj piše na njej. Rus mi je prevedel in tudi podaril 10 kartic o Rusiji. Dal mi je tudi »domačo nalogo« naj mu prevedem iz angleščine o predoru — kanalu, prekopu med Anglijo in Francijo, vendar se mi ni dalo.

Prejšnji dan sem tudi enemu Rusu prodal ročno uro, ki sem jo kupil v Hong Kongu za 2 US\$. Ko sem ti-pu uro pokazal, je bil zelo navdušen. Ponudil mi je 15 rubljev, jaz pa sem mu rekel naj mi da 30. Potem sem zmanjšal na 20 in mu jo prodal. Kar smejalo se mu je in še roko mi je dal za kupčijo. Tudi jaz sem bil zadovoljen, saj bi uradno moral dati za 20 rubljev čez 30 US \$ (uradna menjava na meji je 1 US \$ = 0,604 rublja). Nekateri so zunaj in na vlaku prodajali tudi alkohol in obleke (to se v SZ zelo izplača).

Piše:
Janez Pavčič

9

Janez Pavčič

Hoja in tek na smučeh

Poldrsalni korak

Najenostavnejši in za izvedbo najlažji korak v novi drsalni tehniki je poldrsalni, ali Siitonen korak, ki ga zelo dosti uporabljajo rekreativci, medtem, ko se ga poslužujejo tekači tekmovalci le občasno v ravnini, skoraj vedno pa po končani vožnji smuka, da čim dlje ohranijo večjo hitrost.

Za dobro in pravilno izvajanje poldrsalnega koraka, moramo imeti utrto smučino, da nam noga, smučka, s katero se odrivamo drsi po smučini. Nogo, oz. smučko, s katero želimo izvajati odrive nekoliko dvignemo, jo obrnemo s krivino navzven pod čim manjšim kotom, nakar jo položimo na sneg v povsem vodoravnem položaju, jo pričemo potiskati naprej in v stran, hkrati pa se s palicami soročno potiskamo naprej. Teža telesa, ki je v začetku izvajanja koraka povsem na nogi, smučki, ki drsi po smučini, se nato delno prenese tudi na odzivno nogo in, ko smučko po končanem odzivu in potisku s palicami prinesemo zopet nazaj k stopalu drseče noge, prenesemo s tem tudi težo telesa na drsečo nogo, palice pa zopet soročno prenašamo naprej pred sebe.

Da ne bi preveč utrudili ene noge, po nekaj sto metrih prestopimo v smučini in pričnemo odrivati z

nasprotno nogo. Vseskozi moramo zaradi razbremenjevanja sprednjega dela smučni in s tem boljšega drsenja našo težo telesa držati v rahlem zaklonu, to je na petah. Če uporabljamo poldrsalni korak po terenu, ki visi v eno, ali drugo stan, odrivamo vedno z nogo, ki je na nižji strani. Seveda ne smemo pozabiti, da bomo ta korak izvajali dobro in pravilno le, če bomo imeli ustrezno dolge smuči (10 cm krajše od tistih za klasičen tek) in ustrezno dolge (do ušes segajoče) palice!

Drsalni koraki

Poznamo več (celo 9) izvedb drsalnih korakov, vendar se bomo mi pomudili le pri tistih enostavnejših, nujnih za uporabo pri drsalni tehniki teka. Čeravno so posamezni koraki med seboj precej različni, veljajo zanje nekatera skupna načela, skupna izhodišča, ki jih moramo dodobra obdelati v predvajah. Ker se pri izvajanju drsalnih korakov precej bolj kot pri klasični tehniki vozimo po eni in drugi smučki in mnogo bolj tudi prenašamo težo telesa nad smučko, ki drsi, moramo predhodno pridobiti veliko stabilnosti in dobro ravnotežje, poleg tega pa moramo posedovati ustrezno telesno kondicijo, saj je minimalna hitrost gibanja pri drsalni tehniki 20 km na uro, le v vzponih je nekoliko manjša. Ker igrajo pri uporabi drsalne tehnike teka veliko vlogo tudi roke, zaradi uporabe bistveno daljših palic, jih moramo okrepiti, prav tako pa tudi hrbtne in trebušne mišice!

Najbolj enostaven je diagonalni drsalni korak, ki ga uporabljamo za tek v blažje in zahtevnejše vzpone. Delo rok in nog je zelo podobno tistemu pri klasičnem diagonalnemu teku, le da nam smuči ne drsijo po smučini, temveč pod manjšim, ali večjim kotom (odvisno od strmine, snega in naše pripravljenosti) v stran. Ko položimo energično na sneg recimo desno smučko, jo z nogo močno potisnemo naprej in nekoliko v stran pa hkrati z nasprotno roko, palico vbodemo v sneg ob stopalu noge in se močno potis-

nemo navzgor in naprej, nakar isto operacijo ponovimo z levo nogo in desno roko. Če je strmina zelo huda, mi pa nimamo dovolj moči, da bi navkreber drsali, enostavno uporabimo takoimenovano smrečico, ali škarje in lepo vzpetino prehodimo.

Drsalni korak dva-ena je po svoji izvedbi močno podoben tistemu dvokoraku s hkratnim odzivom v klasiki. Tudi tu naredimo dva drsalna koraka, pri drugem hitro prenesemo obojerno do tedaj zadaj držeče palice, jih močno vbodemo in ko drugič odrinemo z nogo, se energično potisnemo tudi s palicama. Pri tem moramo paziti, da je korak, ki ga podpremo še s potiskom palic bistveno daljši od onege prvega. Da bi enakomerno izrabljali energijo nog, menjamo vbo-de palic tako, da če smo prej palice vbadali ob močnem odzivu leve noge in se dlje časa peljali po desni, sedaj naredimo nasprotno, moč-

no se odrinemo z desno nogo, dlje peljemo po levi in seveda palici vbodemo na odziv desne noge.

Nekoliko zahtevnejši za izvajanje, zato pa zelo učinkovit je korak ena-ena, pri katerem se ob vsakem izrazito močnem odzivu z nogo, soročno potisnemo tudi s palicama.

Pri tem koraku prideta do izraza naša stabilnost, ravnotežje in pa seveda moč, predvsem rok, saj so potiski palic hitri. Kadar tečemo po nagnjenem terenu in želimo doseči kar največjo hitrost, se nagnemo močno naprej, namestimo palice pod pazduho, dlani pa naslonimo na kolena in z rokami potiskamo nogo močno navzdol, naprej in seveda rahlo v stran. S takim načinom dosežemo manjši upor zraka, vetra in kot hitrostni drsalci dosti večjo hitrost. Seveda moramo pri tem paziti, da se ne zapletemo in pademo, kar posebno v trdem snegu ne bi bilo prijetno.

Zaviranje s palicami pri smuku

Poldrsalni ali »sittonen« korak

PLANINSKO DRUŠTVO ISKRA

Dvodnevni izlet na Hahliče

Večina slovenskih planincev gotovo še ni slišala za Hahliče, lepo goro v Gorskem Kotarju, med ljubitelji gora v sosednji Hrvatski pa je to kar znana planinska točka. Zanj se je odločilo tudi Iskrino planinsko društvo, dvodnevni izlet na Hahliče pa bo že to soboto in nedeljo, torej 27. in 28. februarja.

Kot po navadi, se dobimo pod uro na ljubljanski železniški postaji tokrat najpozneje ob 7-ih, vsak pa si bo mo-

ral kupiti povratno vozovnico do Reke. Prespali bomo v domu pod Obručem, zato tudi ne pozabite vzeti planinskih izkaznic.

O izletu morda le še tole: primeren je tudi za tiste, ki si želijo v tem letnem času nabrati kondicijo za poznejše planinske pohode, in ga svetujemo tudi družinam z otroki.

Izlet bo vodila Sonja Vilfan, prijavi se lahko pri Bredi Jančar. Njen telefon je 556-141/506.

L

Planinska sekcija kranjskih DO Iskra

Planinski izlet v marcu

Planinke in planince, člane planinske sekcije DO — Iskre iz Kranja obveščamo da bo v mesecu marcu organizirala PS naslednje planinske izlete, udeležbe na pohodih in akcije;

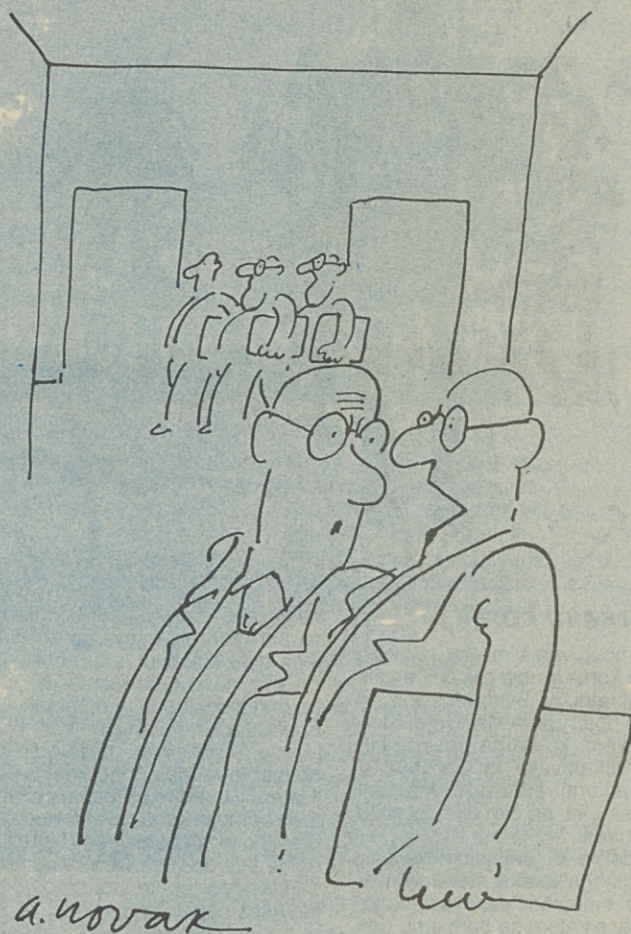
- 5. III. 88. planinski izlet Vremščica in jama Vilenica
- 26. III. 88. tečaj za planince DO — Iskre Kranj (zimske razmere)
- 27. III. 88. udeležbo na spominskem pohodu na Porezen.

Razpisi bodo objavljeni v glasilu Iskra in na oglasnih deskah v DO — Iskre v mesecu marcu, z njih pa bodo razvidni vsi podatki o izletih, prijavljanje in vodenje.

Planinci DO — Iskre iz Kranja se prav tako lahko udeležijo naslednjih planinskih izletov, katere organizira matično PD — Kranj in spominskih pohodov za katere PD — Kranj organizira udeležbo (prevoz in vodenje);

- 6. III. 88. spominski pohod na Arihovo peč (zimske razmere)
- 13. III. 88. spominski pohod na Snežnik (zimske razmere)
- 20. III. 88. turno smučarski — planinski izlet na Bogatin
- 27. III. 88. spominski pohod na Porezen (zimske razmere)

Razpisi za posamezne izlete bodo objavljeni v GLASU v marcu mesecu.

— Veš, da ni razlike med nami, ki ne izpolnjujemo družbenih dogovorov in drugimi?
— katerim drugimi?

AVTOR RUDI MURN	UŽITNA GLIVA, KI RASTE NA ŠTORIH	ZDRAVNIK IZKUŠEN V TERAPIJI	ZAGIB TKANINE	MOŠKO IME	ČISTA TEŽA	MESTO OB SALERU, ZALIVU ITALIJA						
PREDENO PRAMEN												
TEORETIČ- NO SE NEDOKA- ZANO NAČELO												
TIR NEBES- NEGA TELESA												
RADIJ			VRSTA REVOLVER DEL POHISTVA				ZADNJI DEL LADJE	CUNJA	PTIROK BALHAŠKE- GA JEZERA SZ	DOMAČE ŽENSKO IME	JAVOR (LAT.)	
RIMSKA BOGINJA SETVE IN ZETVE				ČEŠKO MOŠKO IME	IZMISLEK SLEPILO							
ZAVRNITEV NEVSEC- NEGA SKLEPA ZAKONA					AKTER ANTON SLODNJAK							
SORAZ- MERNI PRIPA- DAJOČI DEL						FRANC. CESAR- STVO POD NAPOLEON.						
KNJIGA ZEMLJE- VIDOV						EGIPT. BOG SONCA			ARGON			

Zahvala

Ob rojstvu najinih trojčkov Natalije, Davida in Dejana ALES se iskreno zahvaljujemo za denarno pomoč IO OOZS Iskra-Avtomatika TOZD TNE in sodelavcem področja za zaščito. Hvaležna starša Marija in Bojan Aleš

Zahvala

Ob mnogo prerani smrti mojega dragega očeta

Bogdana Lenčka

se iskreno zahvaljujem IO OOZS Iskra-Avtomatika TOZD TNE za podarjeno cvetje. Iskrena hvala sodelavcem področja za zaščito za denarno pomoč in vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti žalujoča hčerka Darja Pevec z družino

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica, Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.